

DECIZIA
РЕШЕНИЕ

nr. _____
din _____ 2026

Proiect

Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026 – 2027 în mun. Bălți

În conformitate cu art. 14, alin. (1), (2), lit. z¹) din Legea RM privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008, Hotărârea Guvernului RM cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional nr. 967 din 09.08.2016, Legea RM privind integrarea străinilor în Republica Moldova nr. 274 din 27.12.2011, Legea RM privind azilul în Republica Moldova nr. 270 din 18.12.2008, Legea RM privind regimul străinilor în Republica Moldova nr. 200 din 16.07.2010, decizia Consiliului mun. Bălți nr. 1/8 din 12.02.2026 „Cu privire la inițierea procedurii de consultare publică cu societatea civilă asupra proiectului deciziei Consiliului municipal Bălți „Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026 – 2027 în mun. Bălți”, având în vedere solicitarea asistentului de proiect al Organizației People in Need Moldova nr. 03-18/133 din 14.01.2026 și în scopul dezvoltării unui cadru incluziv de bugetare participativă în municipiul Bălți, –

Consiliul municipal Bălți DECIDE:

1. Se aprobă Planul strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026 – 2027 în mun. Bălți, conform anexei.
2. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina comisiilor consultative de specialitate pentru activități economico-financiare, pentru colaborarea cu alte autorități, înfrățire, turism și atragerea investițiilor, pentru drept și disciplină, pentru educație, activități social-culturale și sănătate publică.

Președintele ședinței a IV
extraordinare a Consiliului
municipal Bălți

Contrasemnează:
Secretara Consiliului
municipal Bălți

Irina Serdiuc

Planul strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026 – 2027 în mun. Bălți

Capitolul I. Context și justificare Profilul municipiului Bălți din perspectiva bugetării participative (BP) cu implicarea imigranților și refugiaților

1. Situația actuală a municipiului (profil socio-economic, participare civică, priorități)

Poziționare regională și actori relevanți. Municipiul Bălți este punctul focal principal al regiunii de dezvoltare Nord, având rol administrativ, economic și educațional.

În ultimii ani, Bălți a devenit un important centru de protecție și azil pentru persoanele refugiate din Ucraina și imigranții din alte state și regiuni.

Participare civică. Municipiul are experiență de peste 5 ani în procese de bugetare participativă. Ecosistemul local constituit din parteneriatul dintre APL, servicii desconcentrate, asociații obștești și parteneri internaționali a fost deja antrenat în consultări la subiectul migrației/integrării, ceea ce oferă o bază solidă pentru implementarea principiilor de bugetare participativă și a sesiunilor de informare la subiect pentru grupurile de imigranți/refugiați.

Într-o altă perspectivă, Strategia de dezvoltare socio-economică a municipiului Bălți pentru anii 2021-2025 (decizia Consiliului mun. Bălți nr. 8/1 din 30.06.2021) promova incluziunea socială și accesul egal la servicii publice, educație și locuințe accesibile. Aceste prevederi sunt dezvoltate și în Programul Național privind integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate în Republica Moldova pentru perioada 2025-2027 (HG nr. 285/2025).

Priorități de dezvoltare (implicații pentru BP). La nivel național, integrarea străinilor vizează accesul la educație, sănătate, ocuparea forței de muncă și protecție socială; transpunerea acestor direcții la nivel municipal sugerează posibilități de finanțare prin mecanismul de bugetare participativă pentru: cursuri de studiere a limbii române/orientare socio-culturală, informare privind piața muncii, facilitarea accesului la servicii sociale, accesarea micro-proiector de coeziune comunitară.

2. Rolul municipiului Bălți ca centru de coordonare regională în domeniul bugetării participative incluzive

Municipiul Bălți are un rol strategic de lider regional în implementarea și promovarea bugetării participative (BP) incluzive, fiind remarcat la nivel de Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova. Datorită poziției sale geografice, a capacităților administrative consolidate și infrastructurii instituționale dezvoltate, municipiul Bălți poate deveni un hub de excelență și un model replicabil pentru localitățile din raioanele învecinate (Edineț, Drochia, Rîșcani, Fălești, Glodeni, Sîngerei).

1) Funcția de laborator regional („hub de învățare”)

Din perspectiva unui „hub regional”, municipiul Bălți poate deveni un hub de testare și inovare a mecanismelor participative și incluzive, unde:

- se pilotează instrumente inovative de implicare civică (platforme digitale multilingve, bugetare participativă pentru grupuri vulnerabile, consilii consultative mixte);
- se elaborează modele standardizate de regulamente de bugetare participativă incluzivă și ghiduri de participare care pot fi preluate ulterior de alte APL;

2) Funcția de suport metodologic și mentorat

Primăria municipiului Bălți, în colaborare cu ON-urile locale și parteneri de dezvoltare naționali și internaționali precum: PIN, CONTACT, UNHCR etc, pot oferi:

- asistență tehnică (elaborarea de regulamente, planuri de acțiune și campanii de informare);
- formare profesională pentru facilitatori locali privind incluziunea imigranților și a refugiaților în procesele de consultare civică;

- mentorat în extinderea platformei digitale de bugetare participativă existentă către localități partenere din regiune.

3) *Funcția de coordonare și schimb de bune practici*

Municipiul Bălți are capacitatea de a institui o Rețea regională de Bugetare Participativă Incluzivă, care:

- ar putea reuni APL-uri, ON-uri și alți parteneri de dezvoltare din nordul țării;
- ar facilita coordonarea proiectelor comune (ex: campanii interculturale, inițiative verzi, proiecte de coeziune socială);
- ar putea crea un portal comun de resurse pentru bugetare participativă cu modele de formulare, șabloane, ghiduri vizuale și rapoarte publice.

4) *Funcția de advocacy și reprezentare națională*

În calitate de hub regional, municipiul Bălți poate reprezenta localitățile din nordul țării în cadrul:

- parteneriatelor cu donatorii internaționali (GIZ, Swiss Embassy, UNDP, PIN), pentru a atrage finanțare comună și a crea linii dedicate pentru BP incluzivă;
- campaniilor de promovare a modelului regional de bugetare participativă, consolidând imaginea municipiului ca lider în domeniul participării civice și al integrării sociale.

5) *Replicarea bunelor practici*

Modelul dezvoltat în mun. Bălți poate fi replicat treptat în alte localități din regiune, prin:

- adaptarea instrumentelor de bugetare participativă la specificul local (lingvistic, demografic, administrativ);
- crearea de centre regionale de informare și consultare în orașe precum Edineț, Rîșcani și Sîngerei;
- includerea în fiecare an a 2–3 localități noi în programul regional de mentorat și formare.

Prin adoptarea rolului de coordonare, municipiul Bălți ar deveni un catalizator al incluziunii și participării democratice la nivel regional, asigurând sustenabilitatea și extinderea conceptului de bugetare participativă incluzivă în întreaga zonă de nord a Republicii Moldova.

3. **Argumente pentru introducerea BP incluzive (refugiați și imigranți)**

Legale. Cadrul național recunoaște explicit integrarea străinilor și accesul la drepturi (educație, sănătate, muncă, protecție socială), prin cadrul legislativ de bază – Legea privind integrarea străinilor în Republica Moldova nr. 274/2011, Legea privind azilul în Republica Moldova nr.270/2008, Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova nr. 200/2010 – și actele normative subsecvente oferind temei pentru implicarea lor în procese publice locale precum BP.

Strategice. Conform Programului Național privind integrarea etapizată a străinilor în Republica Moldova pentru perioada 2025-2027, este stabilită alinierea politicilor publice la instrumente locale de integrare, astfel bugetarea participativă devine o platformă pentru incluziune a imigranților/refugiaților la nivel municipal.

Practice. Regimul de protecție temporară acordă rapid documente și acces la servicii/angajare, astfel că persoanele vizate pot participa efectiv la ciclul BP (propuneri-vot-implementare) dacă procedurile sunt prietenoase și multilingve.

4. **Legătura cu documentele de politici publice (naționale și locale)**

La nivel național:

1. Legea RM nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală;
2. Legea RM privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008;
3. Legea RM privind integrarea străinilor în Republica Moldova nr. 274 din 27.12.2011 (definește „integrarea” ca proces participativ și multidimensional; susține măsuri precum cursuri de limbă/orientare, relevante ca categorii eligibile în regulamentele BP);
4. Legea RM privind azilul în Republica Moldova nr. 270 din 18.12.2008,
5. Legea RM privind regimul străinilor în Republica Moldova nr. 200 din 16.07.2010

6. Hotărârea Guvernului nr. 21 din 18.01.2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina (prevede asigurarea accesului la servicii pentru beneficiari, creând premise pentru co-creare de proiecte comunitare)

7. Programul național privind integrarea etapizată a străinilor în Republica Moldova pentru perioada 2025 – 2027 – încurajează mecanisme locale, coerență inter-instituțională și monitorizare; o procedură BP incluzivă poate fi introdusă ca măsură locală de implementare.

La nivel local:

La nivel local, primăria mun. Bălți se conduce de:

- decizia Consiliului mun. Bălți nr. 5/20 din 06.05.2025 „Cu privire la aprobarea Regulamentului implementării Bugetului Civic în municipiul Bălți”;
- decizia Consiliului mun. Bălți nr. 5/32 din 06.05.2025 „Cu privire la lansarea Programului Bugetul Civic (2025 – 2026) în municipiul Bălți”.

5. Profilul demografic al cetățenilor străini cu protecție temporară

Conform datelor Inspectoratului General pentru Migrațiune în anul 2025 în municipiul Bălți sunt stabilite **3291 de persoane**.

Total	Femei	Bărbați
3 291	1 600	1 691

Raportul de gen este aproape echilibrat, cu o ușoară predominanță a bărbaților ($\approx 51,4\%$).

Distribuția pe vârste – Femei

Grupă de vârstă	Număr femei	Pondere în total femei
0–4 ani	59	3.7%
5–11 ani	216	13.5%
12–17 ani	141	8.8%
18–59 ani	902	56.4%
60+ ani	282	17.6%

Majoritatea femeilor (aproape 3 din 5) sunt adulte active (18–59 ani), iar o proporție semnificativă ($\approx 18\%$) sunt vârstnice (60+ ani) — indicând o populație feminină diversificată pe vârste, dar cu accent pe forța de muncă activă.

Distribuția pe vârste – Bărbați

Grupă de vârstă	Număr bărbați	Pondere în total bărbați
0–4 ani	75	4.4%
5–11 ani	222	13.1%
12–17 ani	166	9.8%
18–59 ani	1 098	65.0%
60+ ani	130	7.7%

Distribuția pe sexe arată o pondere mai mare a bărbaților adulți (18–59 ani), peste două treimi din total, sugerând o prezență pronunțată a populației apte de muncă.

Interpretare generală

- Municipiul Bălți găzduiește un număr semnificativ de cetățeni străini cu protecție temporară (peste 3 000 de persoane).
- Structura de vârstă este dominată de adulți (18–59 ani) — 60% din totalul populației protejate.
- Existența unui număr relativ mare de copii și adolescenți ($\approx 20\%$) sugerează necesitatea de servicii educaționale și sociale adaptate (școlarizare, suport psihologic, integrare comunitară).
- Prezența vârstnicilor ($\approx 12\%$) relevă și nevoia de servicii medicale și de sprijin social.

Concluzie

Municipiul Bălți are o comunitate de refugiați/imigranți echilibrată ca gen, cu preponderență a populației adulte. Politicile locale de integrare ar trebui să acorde prioritate:

- accesului la piața muncii pentru adulți,
- sprijinului educațional pentru copii,
- asistenței medicale și sociale pentru vârstnici.

6. Analiza SWOT – Bugetare Participativă cu implicarea imigranților/refugiaților în municipiul Bălți

Puncte tari	Puncte slabe
● Cadrul legal național favorabil participării civice a refugiaților ● Informare constantă și accesibilă privind drepturile, serviciile și oportunitățile disponibile pentru refugiați și imigranți. ● Implicarea refugiaților în procesele de consultare la nivel local, alături de reprezentanți ai autorităților. ● Respectarea principiului egalității de drepturi și promovarea incluziunii sociale prin politici locale și parteneriate cu organizații civice. ● Dezvoltarea infrastructurii comunitare în scopul asigurării accesului echitabil la servicii publice, educație și activități comunitare. ● Promovarea dezvoltării personale și profesionale a refugiaților, prin facilitarea accesului la studii, cursuri de formare, orientare profesională și programe de angajare.	● Interoperabilitate redusă a datelor între instituții (IGM, MEC, MMPS, CNAM vs. APL), ceea ce îngreunează identificarea /acomodarea rapidă a nevoilor beneficiarilor în proiecte BP. ● Finanțare limitată, care restrânge posibilitățile de extindere și sustenabilitate a activităților planificate. ● Nivel scăzut de cunoaștere a beneficiilor bugetării participative (BP) în rândul locuitorilor și grupurilor de inițiativă, ceea ce reduce gradul de implicare civică. ● Implicare modestă în promovarea proceselor participative, manifestată prin pasivitate și lipsă de inițiativă în rândul cetățenilor. ● Lipsa motivației pentru participarea activă a comunității în procesul de luare a deciziilor. ● Lipsă de competențe în elaborarea proiectelor în rândul locuitorilor și grupurilor de inițiativă locală, ceea ce limitează calitatea propunerilor comunitare. ● Mediatizare insuficientă și lipsa instrumentelor de instruire publică, care afectează vizibilitatea și înțelegerea corectă a proceselor de bugetare participativă.
Oportunități:	Amenințări
● Implementarea Programului Național 2025–2027, prin dezvoltarea unui parteneriat durabil cu PIN și UNHCR, care ar sprijini acțiuni de incluziune socială și consolidare a coeziunii comunitare. ● Regimul de protecție temporară, oferă refugiaților facilități de implicare în procesele de bugetare participativă și în viața comunității. ● Atragerea finanțatorilor interni și externi, prin promovarea proiectelor inovative și de incluziune socială. ● Dezvoltarea de investiții axate pe infrastructură, educație și servicii comunitare,	● Fragmentarea competențelor și lipsa unor protocoale ferme de coordonare inter-instituțională pot întârzia proiectele BP. ● Volatilitate bugetară la nivel local/național; fără linii clare pentru integrare, proiectele BP cu componentă imigranți pot rămâne sub-finanțate sau sporadic sprijinite. ● Persistența prejudecăților culturale sau etnice poate limita participarea refugiaților și imigranților la procesele de luare a deciziilor și la inițiativele comunitare. ● Lipsa de interes sau de motivație a autorităților ori a comunităților poate afecta eficiența programelor de integrare.

menite să contribuie la îmbunătățirea calității vieții cetățenilor și a grupurilor vulnerabile. ● Creșterea imaginii și credibilității autorităților publice locale (APL) prin implicarea proactivă a refugiaților în proiecte de bugetare participativă și dialog comunitar transparent. ● Sporirea gradului de satisfacție a cetățenilor, ca rezultat al implicării directe în identificarea și implementarea proiectelor de interes local. ● Identificarea mai precisă a nevoilor prioritare ale comunităților, prin consultări publice și mecanisme de participare civică, ce pot ghida o planificare strategică mai eficientă.	● Procedurile administrative complexe pot întârzia implementarea proiectelor și accesul refugiaților la servicii esențiale. ● Lipsa armonizării cadrului național cu normele internaționale privind protecția refugiaților și imigranților poate conduce la excludere socială și limitarea drepturilor acestora.
--	---

Capitolul II. Cadrul strategic

2.1 Misiune

Rolul autorității publice și al cetățenilor în dezvoltarea bugetării participative inclusive pentru refugiați și imigranți

Municipiul Bălți își propune să devină un model regional de guvernare participativă și coeziune socială, implicând în procesul de BP toți locuitorii – inclusiv refugiații și imigranții – în planificarea, decizia și implementarea proiectelor de interes comunitar.

Prin mecanisme de bugetare participativă (BP), Primăria și cetățenii colaborează pentru a identifica, propune și implementa proiecte comunitare care răspund nevoilor comune, reduc inegalitățile și promovează coeziunea socială.

Misiunea municipalității este de a:

- Promova incluziunea socială și diversitatea prin participarea tuturor categoriilor de locuitori, indiferent de statutul lor juridic sau de proveniență;
- Consolidă încrederea reciprocă între APL, cetățeni locali, imigranți și refugiați, prin transparență și cooperare în planificarea bugetară;
- Asigura acces echitabil la informație, consultare și vot în procesul BP, inclusiv prin instrumente multilingve și suport instituțional;
- Dezvolta capacități instituționale și comunitare pentru implementarea eficientă a proiectelor BP axate pe coeziune interculturală, educație, mediu și solidaritate locală;
- Dezvolta parteneriate durabile pentru cooperare interinstituțională, în vederea implementării eficiente a acțiunilor prevăzute în plan, încheia acorduri de colaborare cu instituții desconcentrate și ON relevante. APL va depune eforturi de a colabora cu Agenția Teritorială de Asistență socială Nord-Nord-Vest care, în calitate de instituție desconcentrată a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, la nivel local:
 - gestionează evidența persoanelor refugiate și imigrante;
 - administrează centrele de plasament, inclusiv pentru refugiați și imigranți;
 - coordonează distribuirea ajutoarelor umanitare;
 - identifică și monitorizează nevoile sociale ale refugiaților.

Această misiune răspunde recomandărilor formulate în studiul național privind integrarea străinilor, care subliniază necesitatea pilotării unor modele inovatoare de participare, cum ar fi consilii consultative locale și huburi comunitare interculturale, precum și aplicarea principiilor de BP pentru inițiativele de incluziune a străinilor.

2.2. Viziune

Cum va arăta comunitatea cu un proces de BP activ, funcțional și inclusiv pentru refugiați și imigranți

Viziunea municipiului este ca, până în anul 2027, municipiul Bălți să fie recunoscut ca un oraș deschis și incluziv, unde imigranții și refugiații contribuie activ la viața comunității. BP va deveni un instrument-cheie pentru reducerea inegalităților, consolidarea dialogului intercultural și crearea unui sentiment comun de apartenență.

O astfel de comunitate va fi caracterizată prin:

- Participare activă și diversificată, cu implicarea constantă a imigranților și refugiaților în toate etapele ciclului BP;
- Dialog intercultural permanent, prin spații de consultare și evenimente comunitare comune;
- Încredere și solidaritate locală, consolidate prin cooperare între cetățeni și autorități;
- Impact social vizibil, prin proiecte care îmbunătățesc calitatea vieții, reduc discriminarea și valorifică diversitatea culturală a orașului.

Astfel, BP devine nu doar un instrument tehnic de alocare a resurselor, ci un mecanism strategic de integrare și coeziune comunitară, în linie cu recomandările studiului PIN privind consolidarea centrelor regionale de integrare și colaborarea eficientă între APL și ON-uri locale.

2.3. Obiectivele

Obiective strategice	Obiective specifice
Obiectiv strategic 1: Sporirea nivelului de participare civică incluzivă prin implicarea activă a refugiaților, imigranților și comunității gazdă în BP.	Obiectivul specific 1.1 <i>Creșterea până în 2027 a accesului refugiaților și imigranților la programele de BP, prin facilitarea accesului la informații/ actele existente prin prezentarea lor în mod prietenos și multilingv</i>
	Obiectivul specific 1.2 <i>Sporirea până în 2027 a numărului de persoane refugiate și imigrante participante la consultări și vot BP</i>
Obiectiv strategic 2: Consolidarea capacităților instituționale și comunitare pentru gestionarea unui proces de BP incluziv și sustenabil.	Obiectiv specific 2.1 <i>Consolidarea, în 2026 a cadrului regulator privind bugetarea participativă, și care să includă prevederi explicite pentru participarea refugiaților și imigranților.</i>
Obiectiv strategic 3: Întărirea coeziunii și integrării sociale prin promovarea proiectelor comunitare comune care reduc barierele sociale, economice și culturale dintre cetățenii locali și persoanele refugiate sau imigrate.	Obiectiv specific 3.1 <i>Creșterea până în anul 2027 a numărului de proiecte comunitare depuse și implementate în cadrul procesului de bugetare participativă, care implică atât cetățeni locali, cât și refugiați și imigranți.</i>
	Obiectiv specific 3.2 <i>Multiplicarea numărului de activități și evenimente comunitare multiculturale (educaționale, culturale, sportive) finanțate prin bugetare participativă, menite să reducă barierele sociale și culturale dintre comunitatea gazdă și persoanele refugiate sau imigrate.</i>

Capitolul III. Planul de acțiuni

Nr.	Activități	Termen de realizare	Responsabili	Resurse necesare	Indicatori de realizare
Obiectivul strategic 1. Sporirea nivelului de participare civică incluzivă prin implicarea activă a refugiaților, imigranților și comunității gazdă în BP.					
Obiectivul specific 1.1. Creșterea până în 2027 a accesului refugiaților și imigranților la programele de BP, prin facilitarea accesului la informații/ actele existente prin prezentarea lor în mod prietenos și multilingv					
1.1.1.	Adaptarea unei platforme online multilingve care să permită propunerea, votarea și monitorizarea proiectelor comunitare, gestionată de primăria mun. Bălți. Asigurarea actualizării permanente a secțiunii „Buget civic” pe pagina web a primăriei.	Trim. II-IV, 2026	ON, APL	Partener de dezvoltare	● Platformă digitală funcțională
1.1.2	Organizarea unei campanii de informare „Bugetarea participativă pentru toți” pentru promovarea BP.	2026-2027	ON APL Mass media locală AO „Caroma Nord”	Surse atrase din proiecte	● Campanie de informare pentru promovarea utilizării platformei desfășurată
1.1.3	Asigurarea serviciului de informare, orientare și referire care să permită cetățenilor, refugiaților și migranților să identifice rapid modul de funcționare a BP.	2026-2027	ON, APL, IGM, AO „Caroma Nord”	Surse atrase din proiecte	● serviciu de informare funcțional
1.1.4	Identificarea și instruirea a 10 voluntari interculturali (din comunitatea gazdă și din rândul refugiaților) pentru a facilita participarea directă la BP.	Trim III 2026 -2027	ON, APL Consiliul Refugiaților din Bălți	Surse atrase din proiecte	● 10 voluntari instruiți;
1.1.5.	Desfășurarea sesiunilor de instruire digitală (Word, Excel, Canva) pentru cetățenii, imigranții și refugiații care doresc să participe la programele și platformele de bugetare participativă.	2026-2027	ON	Proiecte finanțate extern /parteneri internaționali	● 4 sesiuni de instruire pe cel puțin 3 subiecte (Word, Excel, Canva); ● Cel puțin 30 de copii și părinți instruiți.

Obiectivul specific 1.2. Sporirea până în 2027 a numărului de persoane refugiate și imigrante participante la consultări și vot BP.					
1.2.1.	Desfășurarea, anual, a sesiunilor de informare și dialog intercultural privind bugetarea participativă și consultările publice.	2026-2027	ON, APL, Grupuri de inițiativă	Surse atrase din proiecte, implicarea diasporei	● Minimum 100 de persoane informate, dintre care cel puțin 40% refugiați și imigranți; ● Creștere cu minimum 20% a numărului de refugiați și imigranți participanți la consultările publice față de anul de bază 2025.
1.2.2.	Identificarea nevoilor refugiaților prin platforme online de chestionare și a focus-grupurilor, grupuri comune, instrumente online.	Trim III 2026	Consiliul refugiaților, grupurile de inițiativă, UNHCR	În limita bugetului disponibil	● Numărul de respondenți; ● Lista nevoilor elaborată;
1.2.3.	Elaborarea și distribuirea materialelor informative multilingve privind procesul de BP A. Elaborarea și traducerea materialelor informative (broșuri, infografice, ghiduri vizuale, clipuri video) în limbile relevante. B. Distribuirea materialelor prin canalele oficiale ale primăriei, ON-urilor partenere și în centrele comunitare C. Organizarea unei campanii online de diseminare prin rețelele sociale și grupuri Viber/Telegram ale imigranților și refugiaților.	Periodic	10 voluntari, ON, APL, mass-media locală, rețele de socializare	Surse atrase din proiecte, implicarea diasporei	● 3 tipuri de materiale informative elaborate și distribuite; 1.000 de exemplare tipărite și 2 clipuri video vizualizate de minim 2.000 de persoane.
Obiectivul strategic 2. Consolidarea capacităților instituționale și comunitare pentru gestionarea unui proces de BP incluziv și sustenabil.					
Obiectiv specific 2.1. Perfecționarea până la sfârșitul anului 2026 a cadrului regulator privind bugetarea participativă, care să includă prevederi explicite pentru participarea refugiaților și imigranților.					
2.1.1.	Desfășurarea, anual, a Programului „Buget civic”, cu încurajarea implicării imigranților și refugiaților.	2026-2027	APL, ON	În limita mijloacelor prevăzute în Bugetul municipal și de	● Programul „Buget civic” desfășurat; ● numărul de inițiative depuse/ desfășurate, cu

				alți parteneri	implicarea refugiaților și imigranților.
2.1.2.	Dezvoltarea unui Centru municipal pentru dialog intercultural și participare civică.	2026	AO „Caroma Nord”	Fonduri atrase din proiecte	● Centru municipal pentru dialog intercultural și participare civică funcțional
2.1.3.	Consolidarea rolului Consiliului Refugiaților din Bălți, care să reprezinte refugiații și imigranții în procesele consultative locale.	2026-2027	People in need, Consiliul Refugiaților din Bălți	Nu necesită resurse financiare	● Cel puțin 3 bune practici BP promovate la nivel municipal
2.1.4.	Formularea, de către Centrul municipal pentru dialog intercultural și participare civică și Consiliul refugiaților, a propunerilor de îmbunătățire a politicilor locale, cum ar fi includerea în cadrul Strategiei socio-economice a mun. Bălți și/ sau în cadrul Bugetului municipal, a prevederilor pentru sprijinul refugiaților.	2026-2027	AO „Caroma Nord”, Centrul municipal pentru dialog intercultural și participare civică și Consiliul refugiaților,	Nu necesită resurse financiare	● Numărul de propuneri înaintate către APL
2.1.5.	Analiza documentelor existente în legătură cu BP și înaintarea propunerilor către APL, după caz, pentru încurajarea incluziunii refugiaților și imigranților.	Trim.IV, 2026	CLT Bălți	Nu necesită surse financiare	● Numărul de propuneri înaintate către APL
2.1.6.	Instituirea unei linii distincte în cadrul Programului „Buget civic” în Bălți, pentru proiecte inițiate de refugiați sau grupuri mixte, în vederea stimulării implicării reale și a cooperării comunitare.	2026	APL	Nu necesită surse financiare	● linie destinată refugiaților și imigranților inclusă în programul „Buget Civic”
2.1.7.	Organizarea de instruiți (2 zile) pentru reprezentanți ai APL, ON-uri și grupuri civice.	2026, trim IV	ON Ao Caroma Nord	Surse atrase din proiecte,	● 6 instruiți desfășurate; ● 60 participanți formați; nivelul de competențe crescut cu cel puțin 40% față de evaluarea inițială
2.1.8.	Întreprinderea măsurilor de stabilire a parteneriatelor	2026-2027	APL	Nu necesită	● numărul de potențiali

	între APL și alți actori relevanți.			surse financiare	parteneri identificați; ● numărul de parteneriate stabilite.
Obiectiv strategic 3: Întărirea coeziunii și integrării sociale prin promovarea proiectelor comunitare care reduc barierele sociale, economice și culturale dintre cetățenii locali și persoanele refugiate sau imigrate.					
Obiectiv specific 3.1 <i>Creșterea până în anul 2027 a numărului de proiecte comunitare depuse și implementate în cadrul procesului de bugetare participativă, care implică atât cetățeni locali, cât și refugiați și imigranți.</i>					
3.1.1	Organizarea a 4 sesiuni de informare tematice („De la idee la proiect”) în comunități mixte.	Trim IV 2026,	ON	Surse externe	● 4 sesiuni de informare desfășurate
3.1.2	Crearea de echipe comunitare mixte (cetățeni locali, refugiați, tineri, lideri locali) pentru dezvoltarea ideilor de proiecte.	Trim III 2026, Trim I 2027	ON, voluntari	Surse externe	● Minim 6 idei de proiecte elaborate; ● Minim 3 propuneri depuse în cadrul BP local.
3.1.3.	Implicarea voluntarilor refugiați și locali în activități comune (amenajări, acțiuni ecologice, culturale, sportive etc.).	2026-2027	ON, APL	Surse externe	● numărul de activități comune în care au fost implicați voluntari
3.1.4.	Analiza progresului implementării proiectelor de către un grup mixt de supraveghere (reprezentanți ai Consiliului de transparență, Centrului municipal pentru dialog intercultural și participare civică și Consiliului refugiaților).	2026-2027	AO „Caroma Nord”, Centrul municipal pentru dialog intercultural și participare civică și Consiliul refugiaților	Fonduri proprii	● Raport de analiză elaborat
3.1.5.	Promovarea rezultatelor prin reportaje video, expoziții foto comunitare și sesiuni de networking, incluzând prezentarea proiectelor realizate și realizarea unui scurt film documentar despre impactul social al bugetării participative incluzive.	2026-2027	Mass-media, ON, APL	Surse externe,	● 1 film documentar realizat; ● reportaje video, expoziții foto comunitare și sesiuni de networking, incluzând prezentarea proiectelor realizate; ● Modele de bună practică

					replicate în alte localități.
3.1.6.	Prestarea serviciilor de consiliere psihologică pentru copii, adolescenți și părinți pentru reducerea stresului, anxietății și dificultăților de adaptare ale copiilor și părinților refugiați și imigranți.	2026	ON, AO „CARTERA”, AO CASMED, CCSPC „ATIS”, CCSM	Proiecte finanțate extern /parteneri internaționali	● Minim 325 sesiuni (individuale și de grup) a câte cel puțin 2 ore fiecare; ● Minim 70 participanți la 3–5 sesiuni; ● Minim 20 persoane (10 familii), participând la 4–6 sesiuni per familie/grup.
3.1.7.	Desfășurarea atelierelor de educație parentală și parenting pozitiv pentru părinți (moldoveni, imigranți și refugiați) axate pe comunicare eficientă, gestionarea conflictelor, dezvoltarea competențelor parentale și integrarea copiilor în mediul instituțional local.	2026	ON, AO „CARTERA”	Proiecte finanțate extern /parteneri internaționali	● 14 sesiuni a câte cel puțin 3 ore fiecare; ● Cel puțin 70 persoane (≈5 participanți per sesiune, din care pot fi 1- 2 părinți per familie) min. 20 familii.
Obiectiv specific 3.2 <i>Multiplicarea numărului de activități și evenimente comunitare multiculturale (educaționale, culturale, sportive) finanțate prin bugetare participativă, menite să reducă barierele sociale și culturale dintre comunitatea gazdă și persoanele refugiate sau imigrate.</i>					
3.2.1	Acordarea suportului logistic și consultativ pentru inițierea activităților comune în școli, centre comunitare și spații publice.	Pe parcursul implementării proiectului	APL, ON-uri partenere	Surse externe, Buget cvic	● Numărul de evenimente desfășurate
3.2.2.	Organizarea sesiunilor de informare pentru refugiați și imigranți privind accesul la servicii publice și bugetare participativă.	2026-2027	ON-uri partenere (Uniunea pentru Echitate și Sănătate, Clinica Juridică Bălți)	Proiecte finanțate extern / parteneri internaționali	● Minim 20 sesiuni de informare organizate; ● cel puțin 150 de participanți (refugiați/imigranți și localnici);
3.2.3.	Desfășurarea sesiunilor de informare juridică și acordarea de asistență juridică primară în Bălți și localitățile învecinate; activități în comunitate și coordonare cu APL pentru soluționarea cazurilor complexe.	2026-2027	ON-uri partenere (Uniunea pentru Echitate și Sănătate, Clinica Juridică Bălți)	Proiecte finanțate extern / parteneri internaționali	● Cel puțin 100 de cazuri de asistență juridică primară/an; minim 5 activități în comunitate; ● cel puțin 3 recomandări de îmbunătățire a procedurilor

					locale discutate cu APL.
3.2.4.	Organizarea de activități comunitare și culturale comune (șezători, cluburi, evenimente interculturale) cu participarea refugiaților și localnicilor;	2026-2027	ON-uri partenere (Uniunea pentru Echitate și Sănătate, Clinica Juridică Bălți, AO Caroma Nord	Proiecte finanțate extern / parteneri internaționali	● Minim 4 activități comunitare interculturale/an; ● cel puțin 80 de participanți (refugiați și localnici)
3.2.5.	cursuri de limba română nivel avansat și limba ucraineană și suport individualizat pentru integrare pe piața muncii pentru refugiații stabiliți în Bălți.		ON-uri partenere (Uniunea pentru Echitate și Sănătate, Clinica Juridică Bălți, AO Caroma Nord	Proiecte finanțate extern / parteneri internaționali	● Minim 50 de persoane refugiate participante la cursuri de limbă română; ● cel puțin 15 persoane sprijinite în procesul de angajare.
3.2.6.	Servicii de instruire pentru refugiați și imigranți în următoarele profesii: bucătar, cofetar, vânzător-casier, contabil, frizer universal, cosmetician, croitoreasă, croitor universal, maseur, secretar, manichiurist, operator calculator și oferirea sprijinului în angajare.	2026-2027	SRL Miracol	Proiecte finanțate extern / parteneri internaționali	● Minim 50 de persoane refugiate participante la instruiți/abvolvenți.

Capitolul IV. Monitorizare și evaluare

Bugetarea participativă incluzivă în municipiul Bălți

4.1. Scopul sistemului de monitorizare și evaluare (M&E)

Sistemul de monitorizare și evaluare (M&E) al procesului de bugetare participativă (BP) din municipiul Bălți are scopul de a urmări eficiența, transparența și incluziunea socială a procesului, cu accent pe participarea refugiaților și a imigranților.

Monitorizarea servește la măsurarea progresului, identificarea lacunelor, ajustarea procedurilor și informarea publicului privind rezultatele obținute și impactul proiectelor implementate.

Procesul de M&E va fi coordonat de Primăria municipiului Bălți, în colaborare cu partenerii implicați.

4.2. Indicatori de performanță

Pentru a evalua eficiența și caracterul incluziv al BP, se vor utiliza indicatori cantitativi și calitativi grupați pe patru dimensiuni principale:

Domeniu de monitorizare	Indicatori propuși	Țintă orientativă (2026–2027)
Participare civică	Numărul total de participanți la sesiunile și voturile BP; Ponderea refugiaților și imigranților din totalul participanților.	+30% creștere anuală; min. 10% reprezentare a imigranților/refugiaților
Incluziune și diversitate	Numărul și diversitatea grupurilor implicate (vârstă, gen, statut juridic, origine); Numărul inițiativelor propuse de grupuri mixte (locali + imigranți/refugiați).	Min. 40% proiecte propuse de grupuri mixte până în 2027
Rezultate și implementare	Numărul total de proiecte depuse și acceptate; Numărul de proiecte implementate complet; Ponderea proiectelor BP care includ acțiuni pentru coeziune socială sau integrare culturală.	90% rată de implementare; min. 25% proiecte de coeziune socială
Satisfacția cetățenilor	Gradul de satisfacție al participanților (scor mediu pe o scară de 1–5); Nivelul perceput de transparență și încredere în procesul BP.	Scor mediu ≥ 4 ; 70% participanți declară încredere în proces

4.3. Metode de colectare a datelor

Pentru asigurarea unei monitorizări riguroase și transparente, se va utiliza un mix de metode complementare:

1. Rapoarte periodice ale instituțiilor responsabile;
2. Sondaje și chestionare de satisfacție (în română, rusă și ucraineană);
3. Platforma online de BP a municipiului Bălți;
4. Focus-grupuri și consultări publice;
5. Monitorizare independentă și audit social.

4.4. Raportarea anuală către comunitate

Primăria municipiului Bălți împreună cu Partenerii implicați vor monitoriza anual modul de implementare a bugetării participative și va crea un Raport de implementare a planului curent, care va include date statistice privind participarea, diversitatea grupurilor implicate, lista proiectelor finanțate, analiza indicatorilor și recomandări pentru îmbunătățirea procesului.

4.5. Responsabilități instituționale

Actor	Rol principal în monitorizare
Primăria municipiului Bălți	Coordonarea generală a procesului de M&E; elaborarea raportului anual; colectarea datelor de la direcțiile subordonate.
ON-uri locale / parteneri internaționali	Analiza indicatorilor, analiza datelor, propunerea de ajustări, participare în elaborarea raportului. Suport tehnic în colectarea datelor, facilitarea focus-grupurilor, traduceri și asistență pentru refugiați/imigranți, implementarea acțiunilor.
Cetățeni, imigranți și refugiați	Participarea activă la sondaje, consultări, voturi și sesiuni de feedback.

Prin aplicarea acestui sistem de monitorizare și evaluare, municipiul Bălți va putea măsura nu doar performanța administrativă a BP, ci și impactul social – gradul de incluziune, încredere și solidaritate între localnici, imigranți și refugiați.

Lista de abrevieri:

APL – administrația publică locală;

CLT – Consiliul Local de Transparență;

BP – bugetare participativă;

ON – organizații necomerciale;

PIN – People in Need;

IGM – Inspectoratul General pentru Migrație.

RAPORT DE SPECIALITATE
la proiectul deciziei Consiliului municipal Bălți
„Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă
incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți”

Inițiator proiect: Organizația People in need Moldova.

Autorul proiectului: Direcția relații cu publicul.

Temeiul legal:

Proiectul deciziei „Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți”, a fost elaborat în conformitate cu:

- art. 14, alin. (1), (2), lit. z¹) din Legea RM privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006;
- Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008;
- Hotărârea Guvernului RM cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional nr. 967 din 09.08.2016;
- Legea RM privind integrarea străinilor în Republica Moldova nr. 274 din 27.12.2011;
- Legea RM privind azilul în Republica Moldova nr. 270 din 18.12.2008;
- Legea RM privind regimul străinilor în Republica Moldova nr. 200 din 16.07.2010;
- Hotărârea Guvernului nr. 21 din 18.01.2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina (prevede asigurarea accesului la servicii pentru beneficiari, creând premise pentru co-creare de proiecte comunitare);
- Programul național privind integrarea etapizată a străinilor în Republica Moldova pentru perioada 2025–2027 – încurajează mecanisme locale, coerență inter-instituțională și monitorizare.

Condițiile care au creat necesitatea aprobării proiectului de decizie:

- solicitarea asistentului de proiect al Organizației People in Need Moldova nr. 03-18/133 din 14.01.2026 de a examina și aproba Planul strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2025–2027 în mun. Bălți;
- existența cadrului legal;
- existența acordurilor de colaborare cu People in Need și cu organizațiile necomerciale care desfășoară activități în domeniul refugiaților, imigranților și implicării civice.

Scopul proiectului este implementarea la nivel local, a Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți, în vederea dezvoltării unui cadru incluziv de bugetare participativă în municipiul Bălți.

Consultările publice:

Proiectul deciziei a fost supus consultărilor publice, în conformitate cu:

- decizia CMB nr. 1/8 din 12.02.2026 „Cu privire la inițierea procedurii de consultare publică cu societatea civilă asupra proiectului deciziei Consiliului municipal Bălți „Cu

AVIZ
referitor la proiectul de decizie a
Consiliului Local al Municipiului Bălți

**„Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă
incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți”**

Inițiator proiect – Primarul mun. Bălți
Autor proiect – Direcția relații cu publicul

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de decizie și finalitățile urmărite:

1. Solicitarea asistentului de proiect al Organizației People in Need Moldova nr. 03-18/133 din 14.01.2026.
2. Dezvoltarea unui cadru incluziv de bugetare participativă în municipiul Bălți.
3. Consolidarea încrederii reciproce între APL, cetățeni locali, migranți și refugiați, prin transparență și cooperare în planificarea bugetară.

Principalele prevederi ale proiectului de decizie:

Se aprobă Planul strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți, conform anexei.

Cadrul normativ relevant pentru elaborarea proiectului de decizie:

Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, care la art. 14 alin. (1) și (2) lit. p) prevede următoarele:

Articolul 14. Competențele de bază ale consiliilor locale ...

(1) Consiliul local are drept de inițiativă și decide, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care țin de competența altor autorități publice.

(2) Pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competențe: ...

p) aprobă studii, prognoze și programe de dezvoltare social-economică și de altă natură;”.

Legea privind integrarea străinilor în Republica Moldova nr. 274 din 27.12.2011, care la art. 32 prevede următoarele:

„Articolul 32. Autoritățile administrației publice locale

Autoritățile administrației publice locale:

a) acordă sprijin în derularea programelor și implementarea proiectelor comunitare pentru a înlesni participarea activă a străinilor la viața socială și culturală a comunității;

b) realizează măsuri pentru sporirea nivelului de informare a populației autohtone cu privire la migrație, azil, integrarea socială a străinilor, dezvoltarea spiritului de toleranță și înțelegere interculturală;

c) identifică posibilități de cazare pentru străinii incluși în programele de integrare.”

Legea privind azilul în Republica Moldova nr. 270 din 18.12.2008, care la art. 15 prevede următoarele:

„Articolul 15. Integrarea beneficiarilor de protecție internațională

Autoritățile publice centrale și locale colaborează cu Inspectoratul General pentru Migrație în vederea asigurării realizării eficiente a procesului de integrare a beneficiarilor de protecție internațională.”

Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova nr. 200 din 16.07.2010, care la art. 5 prevede următoarele:

„Articolul 5. Asistența la integrarea străinilor în viața economică, socială și culturală a Republicii Moldova

(1) Străinilor cărora li s-a acordat un drept de ședere în țară li se vor asigura, prin intermediul organelor centrale de specialitate ale administrației publice și al autorităților administrației publice locale, condiții de integrare în viața economică, socială și culturală a țării.

(1¹) Pentru facilitarea procesului de integrare a străinilor și asigurarea coordonării la nivel teritorial, autoritatea competentă pentru străini creează centre de integrare. Metodologia de activitate a centrelor de integrare se aprobă de către Guvern.

(2) Străinii au acces la măsurile de integrare în conformitate cu prevederile Legii nr.274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova.

(3) Organele centrale de specialitate ale administrației publice și autoritățile administrației publice locale cooperează, potrivit competențelor, cu organizații naționale și internaționale în vederea promovării și derulării unor programe de integrare a străinilor în societate, de identificare și de atragere a resurselor financiare necesare în acest scop.”

Avizarea și consultarea publică a proiectului:

Proiectul de decizie a fost supus avizării și consultării publice în baza deciziei Consiliului mun. Bălți nr. 1/8 din 12.02.2026 și în conformitate cu prevederile art. 24 și art. 32 din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22.12.2017 și Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

Având în vedere existența cadrului legislativ-normativ necesar pentru examinarea chestiunii în cauză, prezentul proiect de decizie **este recomandat** pentru examinare în cadrul Consiliului Local al Municipiului Bălți.

Șef adjunct Direcție juridică

Oleg Leahu

01.04.2026

PROCES - VERBAL
al ședinței audierilor publice asupra proiectului deciziei Consiliului municipal Bălți
„Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă
incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți”

Data, ora, locul ședinței: 24.03.2026, ora 14.00, sala 101 din incinta Primăriei municipiului Bălți.

Au participat 23 persoane:

- reprezentanți ai subdiviziunilor structurale ale primăriei;
- reprezentanți ai asociațiilor obștești;
- cetățeni și reprezentanți ai Consiliului refugiaților care activează pe lângă organizația **People in need**.

ORDINEA DE ZI:

1. Prezentarea generală a proiectului de decizie, scopul acestuia și cadrul legal.
Raportor – Tamara Morar, șefa Direcției relații cu publicul.
2. Analiza aprofundată a textului, inclusiv a recomandărilor parvenite în perioada consultărilor publice din partea părților interesate.
Raportor – Tamara Morar, șefa Direcției relații cu publicul.

A LUAT CUVÂNTUL

Tamara Morar, șefa Direcției relații cu publicul, persoană responsabilă de desfășurarea procedurii de consultare publică asupra proiectului vizat:

- a prezentat succint ordinea de zi, celor prezenți.

CHESTIUNEA I DE PE ORDINEA DE ZI:

S-A EXAMINAT:

1. Prezentarea generală a proiectului de decizie, scopul acestuia și cadrul legal.
Raportor – Tamara Morar, șefa Direcției relații cu publicul.

A LUAT CUVÂNTUL

Tamara Morar, șefa Direcției relații cu publicul:

- a prezentat Cadrul legal ce stă la baza proiectului de decizie:
 - Legea RM nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală;
 - Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008;
 - Hotărârea Guvernului RM cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional nr. 967 din 09.08.2016;
 - Legea RM privind integrarea străinilor în Republica Moldova nr. 274 din 27.12.2011;
 - Legea RM privind azilul în Republica Moldova nr. 270 din 18.12.2008;
 - Legea RM privind regimul străinilor în Republica Moldova nr. 200 din 16.07.2010.
- a prezentat temeiul desfășurării procedurii de consultare publică cu societatea civilă, prin metoda audierilor publice:

- decizia CMB nr. 1/8 din 12.02.2026 „Cu privire la inițierea procedurii de consultare publică cu societatea civilă asupra proiectului deciziei Consiliului municipal Bălți „Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți””;
 - dispoziția primarului nr. 51 din 27.02.2026 „Cu privire la desfășurarea procedurii de consultare publică cu societatea civilă asupra proiectului deciziei Consiliului municipal Bălți „Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți””;
 - a menționat că, conform prevederilor legale, au fost elaborate și publicate anunțurile cu privire la inițierea și cu privire la organizarea procedurii de consultări publice, precum și textul inițial al deciziei, în limbile română și rusă.
- a menționat că practica bugetării participative, prin intermediul programului „Bugetul Civic”, a fost implementată cu succes în mun. Bălți, începând cu anul 2016. Proiectul „Bugetul civic” a fost implementat cu succes în perioada 2016 – 2019 și a fost reluat în anul 2025, în baza deciziei CMB nr. 5/20 din 06.05.2025 „Cu privire la aprobarea Regulamentului implementării Bugetului Civic în municipiul Bălți”;
 - a menționat că proiectul deciziei a fost elaborat la solicitarea asistentului de proiect al Organizației People in Need Moldova nr. 03-18/133 din 14.01.2026 și în scopul dezvoltării unui cadru incluziv de bugetare participativă în municipiul Bălți. A oferit cuvântul dnei Balkanli Meric, coordonator de programe pe domeniul incluziunii sociale în cadrul organizației People in Need Moldova.

Balkanli Meric, coordonator de programe pe domeniul incluziunii sociale în cadrul organizației People in Need Moldova.

- a avut un cuvânt de salut pentru audiență, a mulțumit administrației locale pentru deschidere și a subliniat importanța creării unui spațiu incluziv pentru migranți și refugiați, inclusiv în ce privește bugetarea participativă.

CHESTIUNEA II DE PE ORDINEA DE ZI:

S-A EXAMINAT:

2. Analiza aprofundată a textului, inclusiv a recomandărilor parvenite în perioada consultărilor publice din partea părților interesate.

Raportor – Tamara Morar, șefa Direcției relații cu publicul.

AU LUAT CUVÂNTUL

Tamara Morar, șefa Direcției relații cu publicul:

- a menționat că textul inițial al deciziei, în limbile română și rusă a fost transmis părților interesate, a afișat pe ecran QR-codurile pentru accesarea documentului în limba română și rusă;
- a menționat că va da citire documentului în limba de stat, iar cei prezenți pot să urmărească pe ecran sau pe telefon. La fiecare punct, cei prezenți pot interveni prin ridicare de mână, în cazul că au recomandări sau întrebări;
- a prezentat tot textul Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți, iar la solicitarea refugiaților prezenți, care nu cunoșteau limba de stat, a fost citit textul în limba rusă.

Rodica Frecăuțanu, Președinte AO „Caroma Nord”:

- a propus includerea, în calitate de instituție responsabilă a AO „Caroma Nord”, în contextul acțiunilor: 1.1.2, 1.1.3, 2.1.2, 2.1.4, 2.1.7, 3.1.4, 3.2.4, 3.2.5.;
- a menționat importanța creării unui Centru municipal pentru dialog intercultural și participare civică și că acest centru va putea fi dezvoltat în cadrul unor proiecte.

Reprezentanții Consiliului refugiaților în Bălți:

- au propus completarea p. 1.2.3., lit. c) cu sintagma „grupuri Viber/Telegram ale migranților și refugiaților.”

Kyrylo Prykhodko, reprezentant UNHCR:

- a propus includerea, în calitate de instituție responsabilă a organizației UNHCR în contextul acțiunii: 1.2.2., „Identificarea nevoilor refugiaților prin platforme online de chestionare și a focus-grupurilor, grupuri comune, instrumente online”, având în vedere specificul organizației și acreditarea în domeniul dat.

În cadrul ședinței audierilor publice au parvenit recomandări minore, cum ar fi cele legate de redactarea unor indicatori, divizarea/ combinarea unor acțiuni, adăugarea unor actori responsabili pe anumite acțiuni, care au fost, de comun acord analizate/ rectificate și introduse în text.

Tamara Morar, șefa Direcției relații cu publicul, persoană responsabilă de desfășurarea procedurii de consultare publică asupra proiectului:

A mulțumit tuturor pentru participare și implicare.

Șefa Direcției relații cu publicul,
Persoană responsabilă de desfășurarea
procedurilor de consultări publice

Tamara MORAR
31.03.2026

**Lista participanților la consultările publice asupra proiectului deciziei Consiliului municipal Bălți
„Cu privire la aprobarea Planului strategiei de bugetare participativă
incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți”**

Data: 24.03.2026,

Locul și ora: Primăria mun. Bălți, bir.101, ora 14:00

Nr	Nume/Prenume	Instituția/ funcția	Date de contact	Semnătură
1.	Tudor Alexandru	People in Need, proiect amant	048999335	H. Tudor
2.	Balkanli Meris	People in Need, programme manager	069570196	[Signature]
3.	Leah Oleg	Primăria mun. Bălți (Dij. junc.)	leah_@list.ru	[Signature]
4.	Stancu R.	AO Carons abas	075124353	[Signature]
5.	Opri Vera	Primăria m. Bălți DC	069665342	[Signature]
6.	Nata Ana	specialist principal, DS, AR	023154606	[Signature]
7.	Bolici Natalia	șef intrinsec și secretariat	073160607	[Signature]
8.	Mateescu Larina	șef Secție Publicitate	067622273	[Signature]
9.	Mihailova Marina	șef pr. Secția Publicitate	069636969	[Signature]
10.	Lecico Paulina	SRI „Micaeol”	069464442	[Signature]
11.	Isaicheva Katerina	People in Need, program manager	066900542	[Signature]
12.	Clementina Iacobescu	Open Hearts	049490059	[Signature]

13.	Tarasovskaya	AO „Zagoroni Breg”	076728834	[Signature]
14.	Tyryy Angela	300 pol. m. Bălți	067256783	[Signature]
15.	Popovici Bogdan	șef m. n. d.	068368451	[Signature]
16.	Potiluz	TCL	06779895	[Signature]
17.	F. Rodinean	AO „Speranta terrei”	06964882	[Signature]
18.	Masumencu Nata	„Open Hearts”	78254291	[Signature]
19.	Chabova Tamas	People in Need	069491985	[Signature]
20.	Kotarski Alla	DRP, prim. mun. Bălți	068075335	[Signature]
21.	Copacev Andrii	UNHCR	068441858	[Signature]
22.	Kyrylo Pylydtko	UNHCR	069557681	[Signature]
23.	Tamara Morar	șef DRP, Primăria m. B.	060465153	[Signature]
24.				
25.				
26.				
27.				
28.				
29.				
30.				

DECIZIA
РЕШЕНИЕ

Nr. _____
„____” _____ 2026

Text
inițial

Proiect, text inițial

Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă
incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți

În conformitate cu art. 14, alin. (1), (2), lit. z¹) din Legea RM privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008, Hotărârea Guvernului RM cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional nr. 967 din 09.08.2016, Legea RM privind integrarea străinilor în Republica Moldova nr. 274 din 27.12.2011, Legea RM privind azilul în Republica Moldova nr. 270 din 18.12.2008, Legea RM privind regimul străinilor în Republica Moldova nr. 200 din 16.07.2010, având în vedere solicitarea asistentului de proiect al Organizației People in Need Moldova nr. 03-18/133 din 14.01.2026 și în scopul dezvoltării unui cadru incluziv de bugetare participativă în municipiul Bălți, -

Consiliul municipal Bălți DECIDE:

1. Se aprobă Planul strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți, conform anexei.
2. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina comisiilor consultative de specialitate pentru activități economico-financiare, pentru colaborarea cu alte autorități, înfrățire, turism și atragerea investițiilor, pentru drept și disciplină, pentru educație, activități social-culturale și sănătate publică.

Președintele ședinței _____
a Consiliului mun. Bălți

Contrasemnează:
Secretarul Consiliului mun. Bălți

Irina SERDIUC

COORDONAT:

Viceprimarul mun. Bălți

Secretara Consiliului mun. Bălți

Șefa Direcției administrație publică

Șeful adjunct al Direcției juridice

Șefa Direcției relații cu publicul

Tatiana DUBIȚKAIA

Irina SERDIUC

Ludmila DOVGANI

Oleg LEAHU

Tamara MORAR

Planul strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți

Capitolul I. Context și justificare Profilul municipiului Bălți din perspectiva bugetării participative (BP) cu implicarea migranților și refugiaților

1. Situația actuală a municipiului (profil socio-economic, participare civică, priorități)

Poziționare regională și actori relevanți. Municipiul Bălți este punctul focal principal al regiunii de dezvoltare Nord, având rol administrativ, economic și educațional.

În ultimii ani, Bălți a devenit un important centru de protecție și azil pentru persoanele refugiate din Ucraina și imigranții din alte state și regiuni.

Participare civică. Municipiul are experiență de peste 5 ani în procese de bugetare participativă. Ecosistemul local constituit din parteneriatul dintre APL, servicii desconcentrate, asociații obștești și parteneri internaționali a fost deja antrenat în consultări la subiectul migrației/integrării, ceea ce oferă o bază solidă pentru implementarea principiilor de bugetare participativă și a sesiunilor de informare la subiect pentru grupurile de migranți/refugiați.

Într-o altă perspectivă, Strategia de dezvoltare socio-economică a municipiului Bălți pentru anii 2021-2025 (decizia CMB nr.8/1 din 30.06.2021) promovează incluziunea socială și accesul egal la servicii publice, educație și locuințe accesibile. Aceste prevederi sunt dezvoltate și în Programul Național privind integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate în Republica Moldova pentru perioada 2025-2027 (HG nr. 285/2025).

Priorități de dezvoltare (implicații pentru BP). La nivel național, integrarea străinilor vizează accesul la educație, sănătate, ocuparea forței de muncă și protecție socială; transpunerea acestor direcții la nivel municipal sugerează linii de finanțare prin mecanismul de bugetare participativă utile pentru: cursuri de studiere a limbii române/orientare socio-culturală, informare privind piața muncii, facilitarea accesului la servicii sociale, accesarea micro-proiector de coeziune comunitară.

2. Rolul municipiului Bălți ca centru de coordonare regională în domeniul bugetării participative incluzive

Municipiul Bălți are un rol strategic de lider regional în implementarea și promovarea bugetării participative (BP) incluzive, fiind remarcat la nivel de Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova. Datorită poziției sale geografice, a capacităților administrative consolidate și infrastructurii instituționale dezvoltate, municipiul Bălți poate deveni un hub de excelență și un model replicabil pentru localitățile din raioanele învecinate (Edineț, Drochia, Rîșcani, Fălești, Glodeni, Sîngerei).

1) Funcția de laborator regional („hub de învățare”)

Din perspectiva unui „hub regional”, municipiul Bălți poate deveni un hub de testare și inovare a mecanismelor participative și incluzive, unde:

- se pilotează instrumente inovative de implicare civică (platforme digitale multilingve, bugetare participativă pentru grupuri vulnerabile, consilii consultative mixte);
- se elaborează modele standardizate de regulamente de bugetare participativă incluzivă și ghiduri de participare care pot fi preluate ulterior de alte APL;

2) Funcția de suport metodologic și mentorat

Primăria municipiului Bălți, în colaborare cu ON-urile locale și parteneri de dezvoltare naționali și internaționali precum: PIN, CONTACT, UNHCR etc, pot oferi:

- asistență tehnică (elaborarea de regulamente, planuri de acțiune și campanii de informare);

- formare profesională pentru facilitatori locali privind incluziunea migranților și a refugiaților în procesele de consultare civică;
- mentorat în extinderea platformei digitale de bugetare participativă existentă¹ către localități partenere din regiune.

3) *Funcția de coordonare și schimb de bune practici*

Municipiul Bălți are capacitatea de a institui o Rețea regională de Bugetare Participativă Incluzivă, care:

- ar putea reuni APL-uri, ON-uri și parteneri de dezvoltare din nordul țării;
- ar facilita coordonarea proiectelor comune (ex: campanii interculturale, inițiative verzi, proiecte de coeziune socială);
- ar putea crea un portal comun de resurse pentru bugetare participativă cu modele de formulare, șabloane, ghiduri vizuale și rapoarte publice.

4) *Funcția de advocacy și reprezentare națională*

În calitate de hub regional, municipiul Bălți poate reprezenta localitățile din nordul țării în cadrul:

- parteneriatelor cu donatorii internaționali (GIZ, Swiss Embassy, UNDP, PIN), pentru a atrage finanțare comună și a crea linii dedicate pentru BP incluzivă;
- campaniilor de promovare a modelului regional de bugetare participativă, consolidând imaginea municipiului ca lider în domeniul participării civice și al integrării sociale.

5) *Replicarea bunelor practici*

Modelul dezvoltat în mun. Bălți poate fi replicat treptat în alte localități din regiune, prin:

- adaptarea instrumentelor de bugetare participativă la specificul local (lingvistic, demografic, administrativ);
- crearea de centre regionale de informare și consultare în orașe precum Edineț, Rîșcani și Sîngerei;
- includerea în fiecare an a 2–3 localități noi în programul regional de mentorat și formare.

Prin adoptarea rolului de coordonare, municipiul Bălți ar deveni un catalizator al incluziunii și participării democratice la nivel regional, asigurând sustenabilitatea și extinderea conceptului de bugetare participativă incluzivă în întreaga zonă de nord a Republicii Moldova.

4. *Argumente pentru introducerea BP incluzive (refugiați și imigranți)*

Legale. Cadrul național recunoaște explicit integrarea străinilor și accesul la drepturi (educație, sănătate, muncă, protecție socială), prin cadrul legislativ de bază – Legea privind integrarea străinilor în Republica Moldova nr. 274/2011, Legea privind azilul în Republica Moldova nr. 270/2008, Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova nr. 200/2010 – și actele normative subsecvente oferind teme pentru implicarea lor în procese publice locale precum BP.

Strategice. Conform Programului Național privind integrarea etapizată a străinilor în Republica Moldova pentru perioada 2025-2027, este stabilită alinierea politicilor publice la instrumente locale de integrare, astfel bugetarea participativă devine un platou pentru incluziune a imigranților/refugiaților la nivel municipal.

Practice. Regimul de protecție temporară acordă rapid documente și acces la servicii/angajare, astfel că persoanele vizate pot participa efectiv la ciclul BP (propuneri-vot-implementare) dacă procedurile sunt prietenoase și multilingve.

4. *Legătura cu documentele de politici publice (naționale și locale)*

La nivel național:

¹ <https://balti.md/bugetul-civic/despre-proiect/>

1. Legea RM nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală;
2. Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008;
3. Legea RM privind integrarea străinilor în Republica Moldova nr. 274 din 27.12.2011 (definește „integrarea” ca proces participativ și multidimensional; susține măsuri precum cursuri de limbă/orientare, relevante ca categorii eligibile în regulamentele BP);
4. Legea RM privind azilul în Republica Moldova nr. 270 din 18.12.2008,
5. Legea RM privind regimul străinilor în Republica Moldova nr. 200 din 16.07.2010
6. Hotărârea Guvernului nr. 21 din 18.01.2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina (prevede asigurarea accesului la servicii pentru beneficiari, creând premise pentru co-creare de proiecte comunitare)
7. Programul național privind integrarea etapizată a străinilor în Republica Moldova pentru perioada 2025–2027 – încurajează mecanisme locale, coerență inter-instituțională și monitorizare; o procedură BP incluzivă poate fi introdusă ca măsură locală de implementare.

La nivel local:

La nivel local, primăria mun. Bălți se conduce de:

- Strategia de dezvoltare socio-economică a municipiului Bălți;
- decizia CMB nr. 5/20 din 06.05.2025 „Cu privire la aprobarea Regulamentului implementării Bugetului Civic în municipiul Bălți”;
- decizia CMB nr. 5/32 din 06.05.2025 „Cu privire la lansarea Programului Bugetul Civic (2025 – 2026) în municipiul Bălți”;
- Proiectele de bugetare participativă lansate de primăria mun. Bălți sunt plasate și expuse spre votare pe platforma <https://alerte.md/balti>.

4. Profil demografic al cetățenilor străini cu protecție temporară

Conform datelor Inspectoratului General pentru Migrațiune în anul 2025 în municipiul Bălți sunt stabilite **3291 de persoane**.

Total	Femei	Bărbați
3 291	1 600	1 691

Raportul de gen este aproape echilibrat, cu o ușoară predominanță a bărbaților ($\approx 51,4\%$).

Distribuția pe vârste – Femei

Grupă de vârstă	Număr femei	Pondere în total femei
0–4 ani	59	3.7%
5–11 ani	216	13.5%
12–17 ani	141	8.8%
18–59 ani	902	56.4%
60+ ani	282	17.6%

Majoritatea femeilor (aproape 3 din 5) sunt adulte active (18–59 ani), iar o proporție semnificativă ($\approx 18\%$) sunt vârstnice (60+ ani) — indicând o populație feminină diversificată pe vârste, dar cu accent pe forța de muncă activă.

Distribuția pe vârste – Bărbați

Grupă de vârstă	Număr bărbați	Pondere în total bărbați
0–4 ani	75	4.4%
5–11 ani	222	13.1%
12–17 ani	166	9.8%
18–59 ani	1 098	65.0%
60+ ani	130	7.7%

Distribuția pe sexe arată o pondere mai mare a bărbaților adulți (18–59 ani), peste două treimi din total, sugerând o prezență pronunțată a populației apte de muncă.

Interpretare generală

- Municipiul Bălți găzduiește un număr semnificativ de cetățeni străini cu protecție temporară (peste 3 000 de persoane).
- Structura de vârstă este dominată de adulți (18–59 ani) — 60% din totalul populației protejate.
- Existența unui număr relativ mare de copii și adolescenți ($\approx 20\%$) sugerează necesitatea de servicii educaționale și sociale adaptate (școlarizare, suport psihologic, integrare comunitară).
- Prezența vârstnicilor ($\approx 12\%$) relevă și nevoia de servicii medicale și de sprijin social.

Concluzie

Municipiul Bălți are o comunitate de refugiați/imigranți echilibrată ca gen, cu preponderență a populației adulte. Politicile locale de integrare ar trebui să acorde prioritate:

- accesului la piața muncii pentru adulți,
- sprijinului educațional pentru copii,
- asistenței medicale și sociale pentru vârstnici.

4. Analiza SWOT – BP cu implicarea migranților/refugiaților în municipiul Bălți

Puncte tari	Puncte slabe
• Cadrul legal național favorabil participării civice a refugiaților • Informare constantă și accesibilă privind drepturile, serviciile și oportunitățile disponibile pentru refugiați și migranți. • Implicarea refugiaților în procesele de consultare la nivel local, alături de reprezentanți ai autorităților. • Respectarea principiului egalității de drepturi și promovarea incluziunii sociale prin politici locale și parteneriate cu organizații civice. • Dezvoltarea infrastructurii comunitare în scopul asigurării accesului echitabil la servicii publice, educație și activități comunitare. • Promovarea dezvoltării personale și profesionale a refugiaților, prin facilitarea accesului la studii, cursuri de formare, orientare profesională și programe de angajare.	• Interoperabilitate redusă a datelor între instituții (IGM, MEC, MMPS, CNAM vs. APL), ceea ce îngreunează identificarea /acomodarea rapidă a nevoilor beneficiarilor în proiecte BP. • Finanțare limitată, care restrânge posibilitățile de extindere și sustenabilitate a activităților planificate. • Nivel scăzut de cunoaștere a beneficiilor bugetării participative (BP) în rândul locuitorilor și grupurilor de inițiativă, ceea ce reduce gradul de implicare civică. • Implicare modestă în promovarea proceselor participative, manifestată prin pasivitate și lipsă de inițiativă în rândul cetățenilor. • Lipsa motivației pentru participarea activă a comunității în procesul de luare a deciziilor. • Lipsă de competențe în elaborarea proiectelor în rândul locuitorilor și grupurilor de inițiativă locală, ceea ce limitează calitatea propunerilor comunitare. • Mediatizare insuficientă și lipsa instrumentelor de instruire publică, care afectează vizibilitatea și înțelegerea corectă a proceselor de bugetare participativă.
Oportunități:	Amenințări

• Implementarea Programului Național 2025–2027, prin dezvoltarea unui parteneriat durabil cu PIN și UNHCR, care ar sprijini acțiuni de incluziune socială și consolidare a coeziunii comunitare. • Regimului de protecție temporară, oferă refugiaților facilități de implicare în procesele de bugetare participativă și în viața comunității. • Atragerea finanțatorilor interni și externi, prin promovarea proiectelor inovative și de incluziune socială. • Dezvoltarea de investiții axate pe infrastructură, educație și servicii comunitare, menite să contribuie la îmbunătățirea calității vieții cetățenilor și a grupurilor vulnerabile. • Creșterea imaginii și credibilității autorităților publice locale (APL) prin implicarea proactivă a refugiaților în proiecte de bugetare participativă și dialog comunitar transparent. • Sporirea gradului de satisfacție a cetățenilor, ca rezultat al implicării directe în identificarea și implementarea proiectelor de interes local. • Identificarea mai precisă a nevoilor prioritare ale comunităților, prin consultări publice și mecanisme de participare civică, ce pot ghida o planificare strategică mai eficientă.	• Fragmentarea competențelor și lipsa unor protocoale ferme de coordonare inter-instituțională pot întârzia proiectele BP. • Volatilitate bugetară la nivel local/național; fără linii clare pentru integrare, proiectele BP cu componentă migranți pot rămâne sub-finanțate sau sporadic sprijinite. • Persistența prejudecăților culturale sau etnice poate limita participarea refugiaților și migranților la procesele de luare a deciziilor și la inițiativele comunitare. • Lipsa de interes sau de motivație a autorităților publice locale ori a comunităților poate afecta eficiența programelor de integrare. • Procedurile administrative complexe pot întârzia implementarea proiectelor și accesul refugiaților la servicii esențiale. • Lipsa armonizării cadrului național cu normele internaționale privind protecția refugiaților și migranților poate conduce la excludere socială și limitarea drepturilor acestora.
--	--

Capitolul II. Cadrul strategic

2.1 Misiune

Rolul autorității publice și al cetățenilor în dezvoltarea bugetării participative inclusive pentru refugiați și imigranți

Municipiul Bălți își propune să devină un model regional de guvernare participativă și coeziune socială, implicând în procesul de BP toți locuitorii – inclusiv refugiații și migranții – în planificarea, decizia și implementarea proiectelor de interes comunitar.

Prin mecanisme de bugetare participativă (BP), Primăria și cetățenii colaborează pentru a identifica, propune și implementa proiecte comunitare care răspund nevoilor comune, reduc inegalitățile și promovează coeziunea socială.

Misiunea municipalității este de a:

- Promova incluziunea socială și diversitatea prin participarea tuturor categoriilor de locuitori, indiferent de statutul lor juridic sau de proveniență;
- Consolidă încrederea reciprocă între APL, cetățeni locali, migranți și refugiați, prin transparență și cooperare în planificarea bugetară;
- Asigura acces echitabil la informație, consultare și vot în procesul BP, inclusiv prin instrumente multilingve și suport instituțional;
- Dezvolta capacități instituționale și comunitare pentru implementarea eficientă a proiectelor BP axate pe coeziune interculturală, educație, mediu și solidaritate locală.

Această misiune răspunde recomandărilor formulate în studiul național privind integrarea străinilor, care subliniază necesitatea pilotării unor modele inovatoare de participare, cum ar fi consilii consultative locale și huburi comunitare interculturale, precum și aplicarea principiilor de BP pentru inițiativele de incluziune a străinilor

2.2. Viziune.

Cum va arăta comunitatea cu un proces de BP activ, funcțional și inclusiv pentru refugiați și imigranți

Viziunea municipiului este ca, până în anul 2030, municipiul Bălți va fi recunoscut ca un oraș deschis și incluziv, unde migranții și refugiații contribuie activ la viața comunității. BP va deveni un instrument-cheie pentru reducerea inegalităților, consolidarea dialogului intercultural și crearea unui sentiment comun de apartenență.

O astfel de comunitate va fi caracterizată prin:

- Participare activă și diversificată, cu implicarea constantă a migranților și refugiaților în toate etapele ciclului BP;
- Dialog intercultural permanent, prin spații de consultare și evenimente comunitare comune;
- Încredere și solidaritate locală, consolidate prin cooperare între cetățeni și autorități;
- Impact social vizibil, prin proiecte care îmbunătățesc calitatea vieții, reduc discriminarea și valorifică diversitatea culturală a orașului.

Astfel, BP devine nu doar un instrument tehnic de alocare a resurselor, ci un mecanism strategic de integrare și coeziune comunitară, în linie cu recomandările studiului PIN privind consolidarea centrelor regionale de integrare și colaborarea eficientă între APL și ON-uri locale.

2.3. Obiectivele

Obiective strategice	Obiective specifice
Obiectiv strategic 1: Sporirea nivelului de participare civică incluzivă prin implicarea activă a refugiaților, imigranților și comunității gazdă în BP.	Obiectivul specific 1.1 Creșterea până în 2027 a accesului refugiaților și migranților la programele de BP, prin crearea a 3 mecanisme prietenoase și multilingve.
	Obiectivul specific 1.2 Sporirea până în 2027 a numărului de persoane refugiate și migrante participante la consultări și vot BP
Obiectiv strategic 2: Consolidarea capacităților instituționale și comunitare pentru gestionarea unui proces de BP incluziv și sustenabil.	Obiectivul specific 2.1 Perfecționarea până la sfârșitul anului 2026 a cadrului regulator privind bugetarea participativă, care să includă prevederi explicite pentru participarea refugiaților și imigranților.
Obiectiv strategic 3: Întărirea coeziunii și integrării sociale prin promovarea proiectelor comunitare comune care reduc barierele sociale, economice și culturale dintre cetățenii locali și persoanele refugiate sau imigrate.	Obiectivul specific 3.1 Creșterea până în anul 2027 a numărului de proiecte comunitare depuse și implementate în cadrul procesului de bugetare participativă, care implică atât cetățeni locali, cât și refugiați și imigranți.
	Obiectivul specific 3.2 Multiplicarea numărului de activități și evenimente comunitare multiculturale (educaționale, culturale, sportive) finanțate prin bugetare participativă, menite să reducă barierele sociale și culturale dintre comunitatea gazdă și persoanele refugiate sau imigrate.

Capitolul III. Planul de acțiuni

Nr.	Activități	Termen de realizare	Responsabili	Resurse necesare	Indicatori de realizare
Obiectivul strategic 1.					
Sporirea nivelului de participare civică incluzivă prin implicarea activă a refugiaților, imigranților și comunității gazdă în BP.					
Obiectivul specific 1.1. Creșterea până în 2027 a accesului refugiaților și migranților la programele de BP, prin crearea a 3 mecanisme prietenoase și multilingve.					
1.1.1.	Relansarea unei platforme online multilingve care să permită propunerea, votarea și monitorizarea proiectelor comunitare, gestionată de primăria mun. Bălți	Trim. II-IV, 2026	ON, APL	Partener de dezvoltare	- Platformă digitală relansată și funcțională; - Campanie de informare pentru promovarea utilizării platformei desfășurată; 1 centru de informare funcțional; 10 voluntari instruiți; 4 sesiuni de instruire în IT cel puțin 3 subiecte (Word, Excel, Canva); - Cel puțin 30 de 9ite9tio (copii și părinți).
1.1.2.	Integrarea în pagina web a primăriei a unui Hub Intercultural în BP pentru consultări și instruire	Trim. II, 2026			
1.1.3.	Organizarea unei campanii de informare „Bugetarea participativă pentru toți” pentru promovarea utilizării platformei.	2026-2027	ON APL Mass media locală	Surse atrase din proiecte	
1.1.4.	Crearea unui centru local de informare și sprijin comunitar pentru BP (în primărie, ON partener și în comunitatea de refugiați).	2026-2027	ATAS, ON, APL, IGM	Surse atrase din proiecte	
1.1.5.	Identificarea și instruirea a 10 voluntari interculturali (din comunitatea gazdă și din rândul refugiaților) pentru a facilita participarea directă.	Trim. II-III 2026	ON, MEC	MEC, Surse atrase din proiecte	
1.1.5.	Desfășurarea sesiunilor de instruire digitală (Word, Excel, Canva) pentru copii și părinți pentru participarea la sesiunile și platformele de bugetare participativă.	2026	ON,	Proiecte finanțate extern /parteneri internaționali	

9

1.1.6.	Crearea și operaționalizarea unui mecanism de orientare și referire care să permită refugiaților și migranților să identifice rapid serviciile necesare și instituțiile responsabile.	2026-2027	ON	Proiecte finanțate extern /parteneri internaționali	Un mecanism de orientare creat și funcțional.
Obiectivul specific 1.2. Sporirea până în 2027 a numărului de persoane refugiate și migrante participante la consultări și vot BP.					
1.2.1.	Elaborarea unui calendar anual al sesiunilor de informare și dialog intercultural privind bugetarea participativă.	II trim 2026	APL, ON, Grupuri de inițiativă, organizație partener	Surse atrase din proiecte, implicarea diasporei	- Minimum 200 de persoane informate, dintre care cel puțin 40% refugiați și imigranți. - Creștere cu minimum 20% a numărului de refugiați și imigranți participanți la consultările publice față de anul de bază 2024. 3 tipuri de materiale informative elaborate și distribuite; 1.000 de exemplare tipărite și 2 clipuri video vizualizate de minimum 2.000 de persoane.
1.2.2.	Identificarea nevoilor refugiaților prin platforme online de chestionare și a focus-grupurilor.	Trim III 2026	Consiliul refugiaților, grupurile de inițiativă, ATAS, ON	În limita bugetului disponibil	
1.2.3.	Elaborarea și distribuirea materialelor informative multilingve privind procesul de consultare publică a BP A. Elaborarea și traducerea materialelor informative (broșuri, infografice, ghiduri vizuale, clipuri video) în limbile relevante. B. Distribuirea materialelor prin canalele oficiale ale primăriei, ON-urilor partener și în centrele comunitare C. Organizarea unei campanii online de diseminare prin rețelele sociale și grupuri Viber/Telegram ale migranților și refugiaților.	Periodic	10 voluntari, ON, mass-media locală, social-media	Surse atrase din proiecte, implicarea diasporei	
Obiectivul strategie 2. Consolidarea capacităților instituționale și comunitare pentru gestionarea unui proces de BP incluziv și sustenabil.					
Obiectiv specific 2.1. Perfecționarea până la sfârșitul anului 2026 a cadrului reglator privind bugetarea participativă, care să includă prevederi explicite pentru participarea refugiaților și imigranților.					

10

2.1.1	Crearea unei Coaliții locale pentru promovarea implicării comunitare incluzive, cu implicarea Consiliului de transparență din Bălți	permanent	CLT Bălți	Nu necesită surse financiare	- Coaliție funcțională - Documente actualizate, inclusiv cu secțiuni dedicate incluziunii
2.1.2	Analiza documentelor existente și propunerea, după caz, a unor secțiuni dedicate incluziunii refugiaților și imigranților.	Trim.IV, 2026	CLT Bălți	Nu necesită surse financiare	
2.1.3	Ajustarea documentului conform feedbackului și prezentarea versiunii finale către autoritățile locale.	Periodic	CLT Bălți, APL	Nu necesită surse financiare	BP inclusă în procesul bugetar local;
2.1.4	Integrarea durabilă a BP incluzive în bugetul local și promovarea bunelor practici la nivel municipal.	Permanent	CLT Bălți, APL	Nu necesită surse financiare	Cel puțin 3 bune practici BP promovate la nivel municipal.
2.1.5	Organizarea de instruiți (2 zile) pentru reprezentanți ai APL, ON-uri și grupuri civice.	2026, trim IV	ON	Surse atrase din proiecte,	6 instruiți desfășurate; 60 participanți formați; nivelul de competențe crescut cu cel puțin 40% față de evaluarea inițială;
Obiectiv strategic 3: Întărirea coeziunii și integrării sociale prin promovarea proiectelor comunitare care reduc barierele sociale, economice și culturale dintre cetățenii locali și persoanele refugiate sau imigrate.					
Obiectiv specific 3.1					
Creșterea până în anul 2027 a numărului de proiecte comunitare depuse și implementate în cadrul procesului de bugetare participativă, care implică atât cetățenii locali, cât și refugiați și imigranți.					
3.1.1	Organizarea a 4 sesiuni de informare tematice („De la idee la proiect”) în comunități mixte.	Trim IV 2026,	ON	Surse externe	4 Sesiuni de informare desfășurate;
3.1.2	Crearea de echipe comunitare mixte (cetățeni locali, refugiați, tineri, lideri locali) pentru dezvoltarea ideilor de proiecte;	Trim III 2026, Trim I 2027	ON, voluntari	Surse externe	Minim 6 de idei de proiecte elaborate;

11

3.1.3.	Implicarea voluntarilor refugiați și locali în activități comune (amenajări, acțiuni ecologice, culturale, sportive etc.);	2026-2027	ON, APL, MEC	Surse externe, MEC	Minim 3 propuneri depuse în cadrul BP local.
3.1.4.	Monitorizarea progresului implementării proiectelor de către un grup mixt de supraveghere (APL + ON);	2026-2027	ON	Fonduri proprii	1 film documentar realizat;
3.1.5.	Promovarea rezultatelor prin reportaje video, expoziții foto comunitare și sesiuni de networking, incluzând prezentarea proiectelor realizate și realizarea unui scurt film documentar despre impactul social al bugetării participative incluzive.	2026-2027	Mass-media, ON	Surse externe,	Modele de bună practică replicate în alte localități.
3.1.6.	Prestarea serviciilor de consiliere psihologică pentru copii, adolescenți și părinți pentru reducerea stresului, anxietății și dificultăților de adaptare ale copiilor și părinților refugiați și migranți.	2026	ON AO „CARTERA” AO CASMED	Proiecte finanțate extern /parteneri internaționali	- Minim 325 sesiuni (individuale și de grup) a câte cel puțin 2 ore fiecare; - Cel puțin 110 persoane; - Minim 70 participanți la 3–5 sesiuni de 12ite 12tional individual; - Minim 20 persoane (10 familii), participând la 4–6 sesiuni per familie/grup.
3.1.7.	Desfășurarea atelierelor de educație parentală și parenting pozitiv pentru părinți (moldoveni, migranți și refugiați) axate pe comunicare eficientă, gestionarea conflictelor, dezvoltarea competențelor parentale și integrarea copiilor în mediul instituțional local.	2026	ON AO „CARTERA”	Proiecte finanțate extern /parteneri internaționali	14 sesiuni a 12ite cel puțin 3 ore fiecare; - Cel puțin 70 persoane (≈5 participanți per sesiune, din care pot

12

					fi 1- 2 părinți per familie) min. 20 familii.
Obiectiv specific 3.2 Multiplicarea numărului de activități și evenimente comunitare multiculturale (educaționale, culturale, sportive) finanțate prin bugetare participativă, menite să reducă barierele sociale și culturale dintre comunitatea gazdă și persoanele refugiate sau imigrate.					
3.2.1	Organizarea sesiunilor de orientare pentru grupurile interesate privind criteriile de eligibilitate și mecanismele de finanțare;	Trim II 2026, Trim I 2027	ON,	Surse externe	Minim 20 sesiuni de informare organizate; cel puțin 150 de participanți (refugiați/migranți și localnici);
3.2.2	Acordarea suportului logistic și consultativ pentru inițierea activităților comune în școli, centre comunitare și spații publice.	Pe parcursul implementării proiectului	ON	Surse externe	
3.2.3.	Organizarea sesiunilor de informare pentru refugiați și migranți privind accesul la servicii publice și bugetare participativă;	2026-2027	ON-uri partenere (Uniunea pentru Echitate și Sănătate, Clinica Juridică Bălți, NCUM)	Proiecte finanțate extern / parteneri internaționali	
3.2.4.	Destășurarea sesiunilor de informare juridică și acordarea de asistență juridică primară în Bălți și localitățile învecinate; activități în comunitate și coordonare cu APL pentru soluționarea cazurilor complexe.	2026-2027	ON-uri partenere (Uniunea pentru Echitate și Sănătate, Clinica Juridică Bălți, NCUM)	Proiecte finanțate extern / parteneri internaționali	- Cel puțin 100 de cazuri de asistență juridică primară/an; minim 5 activități în comunitate; - cel puțin 3 recomandări de îmbunătățire a

					procedurilor locale discutate cu APL.
3.2.5.	Organizarea de activități comunitare și culturale comune (șezători, cluburi, evenimente interculturale) cu participarea refugiaților și localnicilor; cursuri de limba română nivel avansat și suport individualizat pentru integrare pe piața muncii pentru refugiații stabiliți în Bălți.	2026-2027	ON-uri partenere (Uniunea pentru Echitate și Sănătate, Clinica Juridică Bălți, NCUM)	Proiecte finanțate extern / parteneri internaționali	- Minim 4 activități comunitare interculturale/an; - cel puțin 80 de participanți (refugiați și localnici); - minim 50 de persoane refugiate participante la cursuri de limbă română; - cel puțin 15 persoane sprijinite în procesul de angajare.

Capitolul IV. Monitorizare și evaluare

Bugetarea participativă incluzivă în municipiul Bălți

4.1. Scopul sistemului de monitorizare și evaluare (M&E)

Sistemul de monitorizare și evaluare (M&E) al procesului de bugetare participativă (BP) din municipiul Bălți are scopul de a urmări eficiența, transparența și incluziunea socială a procesului, cu accent pe participarea refugiaților și a migranților.

Monitorizarea servește la măsurarea progresului, identificarea lacunelor, ajustarea procedurilor și informarea publicului privind rezultatele obținute și impactul proiectelor implementate.

Procesul de M&E va fi coordonat de Primăria municipiului Bălți, în colaborare cu Comitetul de coordonare BP (Coaliția civică pentru BP), care include reprezentanți ai administrației publice locale, ai ON-urilor, ai comunităților de migranți și refugiați, ai sectorului privat și ai mass-mediei locale.

4.2. Indicatori de performanță

Pentru a evalua eficiența și caracterul incluziv al BP, se vor utiliza indicatori cantitativi și calitativi grupați pe patru dimensiuni principale:

Domeniu de monitorizare	Indicatori propuși	Țintă orientativă (2026–2027)
Participare civică	Numărul total de participanți la sesiunile și voturile BP; Pondere refugiaților și migranților din totalul participanților.	+30% creștere anuală; min. 10% reprezentare a migranților/refugiaților
Incluziune și diversitate	Numărul și diversitatea grupurilor implicate (vârstă, gen, statut juridic, origine); Numărul inițiativelor propuse de grupuri mixte (locali + migranți/refugiați).	Min. 40% proiecte propuse de grupuri mixte până în 2027
Rezultate și implementare	Numărul total de proiecte depuse și acceptate; Numărul de proiecte implementate complet; Pondere proiectelor BP care includ acțiuni pentru coeziune socială sau integrare culturală.	90% rată de implementare; min. 25% proiecte de coeziune socială
Satisfacția cetățenilor	Gradul de satisfacție al participanților (scor mediu pe o scară de 1–5); Nivelul perceput de transparență și încredere în procesul BP.	Scor mediu ≥ 4 ; 70% participanți declară încredere în proces

4.3. Metode de colectare a datelor

Pentru asigurarea unei monitorizări riguroase și transparente, municipiul Bălți va utiliza un mix de metode complementare:

1. Rapoarte periodice ale instituțiilor responsabile;
2. Sondaje și chestionare de satisfacție (în română, rusă și ucraineană);
3. Platforma online de BP a municipiului Bălți;
4. Focus-grupuri și consultări publice;
5. Monitorizare independentă și audit social.

4.4. Raportarea anuală către comunitate

Primăria municipiului Bălți va elabora și publica anual Raportul de implementare a bugetării participative, care va include date statistice privind participarea, diversitatea grupurilor implicate, lista proiectelor finanțate, analiza indicatorilor și recomandări pentru îmbunătățirea procesului. Raportul va fi publicat online, prezentat în audieri publice și transmis partenerilor locali și mass-mediei.

4.5. Responsabilități instituționale

Actor	Rol principal în monitorizare
Primăria municipiului Bălți	Coordonarea generală a procesului de M&E; elaborarea raportului anual; colectarea datelor de la direcțiile subordonate.
Comitetul de coordonare BP (Coaliția civică pentru BP)	Validarea indicatorilor, analiza datelor, propunerea de ajustări.
ON-uri locale / parteneri internaționali	Suport tehnic în colectarea datelor, facilitarea focus-grupurilor, traduceri și asistență pentru refugiați/migranți.
Cetățeni, migranți și refugiați	Participarea activă la sondaje, consultări, voturi și sesiuni de feedback.

Prin aplicarea acestui sistem de monitorizare și evaluare, municipiul Bălți va putea măsura nu doar performanța administrativă a BP, ci și impactul social – gradul de incluziune, încredere și solidaritate între localnici, migranți și refugiați.

Lista de abrevieri:

APL – administrația publică locală;

BP – bugetare participativă;

ON – organizații necomerciale;

PIN – People in Need.

SINTEZA RECOMANDĂRILOR
prezentate în cadrul consultărilor publice asupra proiectului deciziei Consiliului municipal Bălți
„Cu privire la aprobarea Mecanismului bugetării participative în municipiul Bălți”

Perioada de recepționare a recomandărilor: 24.02.2025 - 18.03.2025.

Nr.	Propunerea/recomandarea prezentată	Decizia cu privire la acceptarea/ neacceptarea recomandării	Argumentări în cazul refuzului, alte revizuri
Autorul recomandării – Direcția sănătate (înaintate înainte și în cadrul ședinței audierilor publice din 24.03.2026)			
1.	Se recomandă completarea capitolului I cu un paragraf distinct care să reflecte rolul Agenției Teritoriale de Asistență socială Nord-Nord-Vest care, în calitate de instituție descentralizată a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, la nivel local: - gestionează evidența persoanelor refugiate și imigrante; - administrează centrele de plasament, inclusiv pentru refugiați și imigranți; - coordonează distribuția ajutoarelor umanitare; - identifică și monitorizează nevoile sociale ale refugiaților.	Se acceptă cu modificări	Se completează Misiunea cu textul „(...) APL va depune eforturi de a colabora cu Agenția Teritorială de Asistență socială Nord-Nord-Vest care, în calitate de instituție descentralizată a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, la nivel local: - gestionează evidența persoanelor refugiate și imigrante; - administrează centrele de plasament, inclusiv pentru refugiați și imigranți; - coordonează distribuția ajutoarelor umanitare; - identifică și monitorizează nevoile sociale ale refugiaților.”
2.	Se propune completarea misiunii cu un punct nou, care să prevadă cooperarea interinstituțională: „Municipiul Bălți asigură, în scopul implementării eficiente a acțiunilor prevăzute în plan, încheierea și aplicarea acordurilor de colaborare cu instituții descentralizate și organizații neguvernamentale relevante”, cu menționarea explicită a ATAS Nord-Nord-Vest, în calitate de partener strategic în realizarea componentei sociale a planului.	Se acceptă cu modificări	Se completează Misiunea cu punctul: • „Dezvolta parteneriate durabile pentru cooperare interinstituțională, în vederea implementării eficiente a acțiunilor prevăzute în plan, încheia acorduri de colaborare cu instituții descentralizate și ON relevante. APL va depune eforturi de a colabora cu Agenția Teritorială de Asistență socială Nord-Nord-Vest care, (...)”

3.	Cu privire la Capitolul III „Planul de acțiuni” Se constată că ATAS este indicat punctual în calitate de responsabil, fără a fi definit un rol constant și clar în implementarea acțiunilor cu caracter social. În acest sens, se propune: ✓ desemnarea Agenției Teritoriale de Asistență Socială Nord-Nord-Vest drept partener strategic responsabil de componenta socială a planului; ✓ includerea ATAS, în mod constant, la rubrica „Responsabili” pentru acțiunile care vizează identificarea nevoilor refugiaților și imigranților, mecanismele de orientare și referire, precum și facilitarea accesului grupurilor vulnerabile la procesul de bugetare participativă.	Nu se acceptă	Deși ATAS Nord-Nord-Vest deține un rol cheie în administrarea domeniului refugiaților în mun. Bălți, ei au fost incluși în calitate de parte interesată a planului dat, însă nu au venit cu o reacție asupra planului. De aceea, nu poate fi inclusă în plan, drept partener sau responsabil, o instituție, fără acordul exprimat.
4.	Cu privire la Capitolul IV „Monitorizare și evaluare” Se recomandă completarea tabelului privind responsabilitățile instituționale prin includerea Agenției Teritoriale de Asistență Socială Nord-Nord-Vest, cu atribuții ce vizează: ✓ furnizarea și validarea datelor sociale relevante; ✓ contribuția la evaluarea impactului social al proiectelor implementate; ✓ participarea la monitorizarea gradului de incluziune a refugiaților și imigranților în procesul de bugetare participativă.	Nu se acceptă	Deși ATAS Nord-Nord-Vest deține un rol cheie în administrarea domeniului refugiaților în mun. Bălți, ei au fost incluși în calitate de parte interesată a planului dat, însă nu au venit cu o reacție asupra planului. De aceea, nu poate fi inclusă în plan, drept partener sau responsabil cu atribuții, o instituție, fără acordul exprimat.
Autorul recomandării – Rodica Frecăuțan, Președinte AO „Caroma Nord” (înaintate înainte și în cadrul ședinței audierilor publice din 24.03.2026)			
5.	A se exclude p. 2.1.1 „Crearea unei Coaliții locale pentru bugetare participativă (și pentru promovarea implicării comunitare incluzive), cu implicarea Consiliului de transparență din Bălți și Consiliului Refugiaților din Bălți” și a introduce Dezvoltarea unui Centru municipal pentru dialog intercultural și participare civică	Se acceptă	
6.	Introducerea unei măsuri de protecție socială pentru categoriile vulnerabile: includerea în bugetul municipal a unei măsuri concrete de sprijin pentru: - refugiați de vârstă pensionară; - refugiați cu dizabilități.	Se acceptă cu modificări	Se introduce punctul cu următorul conținut: „Formularea, de către Centrul refugiaților și Consiliul refugiaților, a propunerilor de îmbunătățire a politicilor locale, cum ar fi includerea în cadrul Strategiei socio-economice a mun. Bălți și/ sau în cadrul Bugetului municipal, a prevederilor pentru sprijinul refugiaților”
7.	Introducerea unei linii bugetare dedicate proiectelor de coeziune socială: pentru a asigura sustenabilitatea mecanismului de bugetare participativă	Se acceptă cu modificări	Deoarece nu suntem în cadrul dezbaterilor bugetului municipal, nu putem lua în calcul introducerea liniilor în

	inclusivă, se propune alocarea unei linii bugetare dedicate proiectelor de coeziune socială și integrare interculturală în cadrul bugetului municipal.		buget. Astfel se introduce punctul cu următorul conținut: „Instituirea unei linii distincte în cadrul Programului „Buget civic” în Bălți, pentru proiecte inițiate de refugiați sau grupuri mixte, în vederea stimulării implicării reale și a cooperării comunitare.”
8.	Crearea unui Program municipal pentru integrare socio-economică a refugiaților, corelat cu Programul național privind integrarea străinilor.	Nu se acceptă	Domeniul refugiaților este de competența ATAS Nord-Nord-Vest
Autorul recomandării – Polina Lucico, administrator SRL Miracol (înaintate în cadrul ședinței audierilor publice din 24.03.2026)			
9.	Introducerea p. 3.2.6. „Servicii de instruire pentru refugiați și migranți în următoarele profesii: bucătar, cofetar, vânzător-casier, contabil, frizer universal, cosmetician, croitoreasă, croitor universal, maseur, secretar, manichiurist, operator calculator și oferim sprijin în angajare.”, responsabil – SRL Miracol	Se acceptă	
Autorul recomandării – Tamara Morar, șeful Direcției relații cu publicul (înaintate în cadrul ședinței audierilor publice din 24.03.2026)			
10.	Excluderea p. 2.1.4. „Integrarea durabilă a BP incluzive în bugetul local și promovarea bunelor practici la nivel municipal.”, deoarece în Regulamentul implementării Bugetului Civic în municipiul Bălți este prevăzut „10. Pentru realizarea prevederilor Regulamentului, anual, din bugetul municipal, va fi alocată o sumă, în limita capacităților financiare ale bugetului municipal, în mărime de minim 250 mii lei și introducerea punctului cu conținutul „Instituirea unei linii distincte în cadrul Programului „Buget civic” în Bălți, pentru proiecte inițiate de refugiați sau grupuri mixte, în vederea stimulării implicării reale și a cooperării comunitare.”	Se acceptă	
Total recomandări parvenite: 10 recomandări. Acceptate: 3 recomandări; Neacceptate: 3 recomandări; Acceptate cu modificări/ parțial: 4 recomandări.			

Re: plan RU

От : Miracol Lucico <miracolcentru@gmail.com>

чт, 26 мар. 2026 08:59

Тема : Re: plan RU**Кому :** Direcția relații cu publicul <drp.primaria@balti.md>

Добрый день, мы предлагаем предоставить обучение для беженцев и мигрантов по следующим профессии: повар, кондитер, продавец кассир, бухгалтер, парикмахер широкого профиля, косметолог, швея, закройщик широкого профиля, массаж, секретарь, мастер маникюра, оператор (компьютер), и помогаем в трудоустройстве.

ср, 25 мар. 2026 г. в 11:47, Direcția relații cu publicul <drp.primaria@balti.md>:

Dna Polina, pe acest link găsiți Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți

<https://docs.google.com/document/d/1rPr9LUwNC02ghn2dEVBoJE9yg30KWnkH/edit>

Cu respect, Direcția relații cu publicul
tel. 023160094

От : Direcția relații cu publicul <drp.primaria@balti.md>

ср, 25 мар. 2026 11:47

Тема : plan RU**Кому :** miracolcentru <miracolcentru@gmail.com>

Dna Polina, pe acest link găsiți Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți

<https://docs.google.com/document/d/1rPr9LUwNC02ghn2dEVBoJE9yg30KWnkH/edit>

Cu respect, Direcția relații cu publicul
tel. 023160094

Caroma-Nord

Asociația Obștească "CAROMA NORD"

MD 5941, Republica Moldova, raionul Fălești, s. Pîrlița

Cod fiscal 1015620000586

IBAN: MD84MO2224ASV46367007100, Mobiasbanca - OTP Group S.A., MOBBMD22

Nr. 37/ 17.03.2026

✓ Domnului Alexandr Petkov
Primar al municipiului Bălți

Consiliului Municipal Bălți

Direcția relații cu publicul
Primăria mun. Bălți

Ref: Recomandări privind Planul strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și migranți (2026-2027)

[RO]

Stimate Domnule Primar,
Stimați membri ai Consiliului Municipal Bălți,

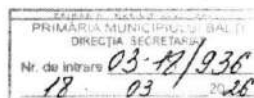
Asociația Obștească „Caroma Nord”, organizație cu peste 20 de ani de experiență în dezvoltarea societății civile și implementarea programelor destinate grupurilor vulnerabile, își exprimă aprecierea pentru inițiativa Primăriei municipiului Bălți de a elabora și promova Planul strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și migranți (2026-2027).

Considerăm că acest demers reprezintă un pas important în direcția consolidării coeziunii sociale și a promovării unui model modern de guvernare participativă la nivel local.

Totodată, dorim să subliniem că AO „Caroma Nord” se numără printre primele organizații care au adus în atenția publică necesitatea implementării programului de bugetare participativă în municipiul Bălți, cât și implicarea cetățenilor în procesele decizionale locale, dispune de expertiză relevantă în domeniul integrării și participării civice a acestora.

În urma analizei documentului strategic, venim cu următoarele recomandări, menite să consolideze impactul și sustenabilitatea acestuia:

1. **Instituționalizarea participării refugiaților**
Recomandăm crearea, prin decizie a Consiliului Municipal, a unui **Consiliu Consultativ** al refugiaților din Ucraina, cu rol activ în elaborarea, implementarea și monitorizarea inițiativelor de bugetare participativă destinate lor.
2. **Integrarea măsurilor socio-economice**
Este necesară includerea explicită, în cadrul strategiei și al bugetului, a unor măsuri care să sprijine integrarea economică a refugiaților, inclusiv inițiative de ocupare, antreprenariat și parteneriate cu mediul de afaceri local.

Adresa poștală:

MD 3100, str. Aerofromului 14, Mun. Bălți, Republica Moldova
E-mail: caroma_pirliita2002@yahoo.com; caroma_nord.ngo@gmail.com
<http://caromanordngo.weebly.com/>

3. Crearea unei linii bugetare dedicate

Propunem instituirea unei linii distincte în cadrul bugetării participative pentru proiecte inițiate de refugiați sau de grupuri mixte, în vederea stimulării implicării reale și a cooperării comunitare.

4. Introducerea unei măsuri de protecție socială pentru categoriile vulnerabile

AO „Caroma Nord” recomandă includerea în bugetul municipal a unei măsuri concrete de sprijin pentru:

- refugiații de vârstă pensionară;
- refugiații cu dizabilități (grad I, II și III).

În acest sens, propunem acordarea de permise pentru transport gratuit în transportul public din municipiul Bălți, ca măsură minimă de protecție socială și facilitare a accesului la servicii esențiale.

5. Consolidarea rolului organizațiilor societății civile

Este importantă definirea clară și formalizarea rolului organizațiilor neguvernamentale în facilitarea proceselor participative, instruirea grupurilor de inițiativă și monitorizarea implementării strategiei.

Stimați decidenți,

Considerăm că, în lipsa unor mecanisme instituționalizate și a unei acoperiri bugetare adecvate, există riscul ca strategia să rămână un instrument preponderent declarativ, fără un impact real asupra integrării refugiaților.

În același timp, implementarea recomandărilor propuse va contribui la:

- creșterea participării reale a refugiaților în procesele decizionale;
- îmbunătățirea integrării sociale și economice;
- consolidarea dialogului și încrederii între comunitatea gazdă și refugiați.

AO „Caroma Nord” își exprimă disponibilitatea de a colabora cu autoritățile publice locale în calitate de partener strategic și expert, pentru dezvoltarea și implementarea unor mecanisme eficiente și incluzive.

Vă mulțumim pentru deschidere și rămânem la dispoziția dumneavoastră pentru dialog și cooperare.

[RU]

Уважаемый господин Примар,
Уважаемые члены Муниципального совета Бэлць,

Общественная организация «Caroma Nord», обладающая более чем 20-летним опытом в развитии гражданского общества и реализации программ партисипативного бюджетирования, направленных на поддержку уязвимых групп, выражает признательность Примэрии муниципия Бэлць за инициативу по разработке и продвижению Стратегического плана инклюзивного партисипативного бюджетирования для беженцев и мигрантов (2026–2027).

Считаем, что данный подход представляет собой важный шаг в направлении укрепления социальной сплоченности и продвижения современной модели партисипативного управления на местном уровне.

В то же время хотим подчеркнуть, что ОО «Caroma Nord» входит в число первых организаций в муниципии Бэлць, которые привлекли внимание к необходимости внедрения механизма партисипативного бюджетирования и вовлечения граждан в процессы принятия решений на местном уровне, и обладает значительным опытом и экспертизой в области интеграции и гражданского участия.

По результатам анализа стратегического документа представляем следующие рекомендации, направленные на усиление его воздействия и устойчивости:

1. Институционализация участия беженцев

Рекомендуем создание, на основании решения Муниципального совета, **Консультативного Совета беженцев** с активной ролью в разработке, реализации и мониторинге инициатив партисипативного бюджетирования, направленных на данную категорию.

2. Интеграция социально-экономических мер

Необходимо четко предусмотреть в стратегии и бюджете меры, направленные на поддержку экономической интеграции беженцев, включая инициативы в области занятости, предпринимательства и партнерства с местным бизнес-сообществом.

3. Создание отдельной бюджетной линии

Предлагаем предусмотреть отдельную бюджетную линию в рамках партисипативного бюджетирования для проектов, инициированных беженцами или смешанными группами, с целью стимулирования реального участия и развития сотрудничества на уровне сообщества.

4. Введение меры социальной защиты для уязвимых категорий

ОО «Caroma Nord» рекомендует включить в муниципальный бюджет конкретную меру поддержки для:

- беженцев пенсионного возраста;
- беженцев с инвалидностью (I, II и III группы).

В этой связи предлагаем обеспечить предоставление персонализированных разрешений на бесплатный проезд в общественном транспорте муниципия Бэлць как минимальную меру социальной защиты и обеспечения доступа к жизненно важным услугам.

5. Усиление роли организаций гражданского общества

Важно обеспечить четкое определение и формализацию роли неправительственных организаций в фасилитации процессов участия, обучении инициативных групп и мониторинге реализации стратегии.

Уважаемые лица, принимающие решения,

Считаем, что при отсутствии институционализированных механизмов и надлежащего бюджетного обеспечения существует риск того, что стратегия останется преимущественно декларативным инструментом, не обеспечивающим реального воздействия на интеграцию беженцев.

В то же время, реализация предложенных рекомендаций будет способствовать:

- увеличению реального участия беженцев в процессах принятия решений;
- улучшению социальной и экономической интеграции;

- укреплению диалога и доверия между принимающим сообществом и беженцами.

ОО «Caroma Nord» выражает готовность к сотрудничеству с органами местного публичного управления в качестве стратегического партнера и эксперта для разработки и внедрения эффективных и инклюзивных механизмов.

Благодарим за открытость и остаемся в вашем распоряжении для диалога и сотрудничества.

Cu respect,
Rodica Frecautanu
Directoare executivă
АО „Caroma Nord”

Digitally signed by Frecautanu Rodica
Date: 2026.03.17 20:39:34 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Tema: Recomandări privind Planul strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți (2026–2027)

Or: Asociația Caroma Nord <caroma.nord.ngo@gmail.com>

Data: 18.03.2026, 08:00

Comy: Direcția relații cu publicul <drp.primaria@balti.md>, Primăria mun. Bălți
<primaria@balti.md>

Bună ziua!

Vă mulțumim pentru informarea privind organizarea procedurilor de consultări publice asupra proiectului de decizie al Consiliului municipal Bălți referitor la aprobarea **Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027**.

Asociația Obștească „Caroma Nord” apreciază deschiderea autorităților publice locale pentru dialog și implicarea societății civile în procesul de elaborare a politicilor publice la nivel local.

În acest context, vă informăm despre disponibilitatea organizației noastre de a participa activ la procesul de consultare, prin prezentarea de propuneri și recomandări menite să contribuie la consolidarea caracterului incluziv, eficient și sustenabil al strategiei.

Totodată, reiterăm interesul AO „Caroma Nord” de a colabora în calitate de partener și expert în domeniul participării civice și integrării refugiaților, în vederea dezvoltării unor mecanisme funcționale și adaptate nevoilor reale ale comunității.

Recomandări strategice ale AO „Caroma Nord” pentru consolidarea bugetării participative incluzive în municipiul Bălți

1. Instituționalizarea participării refugiaților în procesele decizionale locale

AO „Caroma Nord” recomandă instituirea unui **mecanism permanent de reprezentare a refugiaților și migrantilor în procesele consultative locale**, prin crearea unui **Consiliu Consultativ pentru Integrare și Coeziune Socială** pe lângă Primăria municipiului Bălți. Instituționalizarea dialogului ar consolida **transparența decizională și participarea democratică**.

2. Crearea unui Program municipal pentru integrarea socio-economică a refugiaților

AO „Caroma Nord” recomandă elaborarea și implementarea unui **Program municipal de integrare socio-economică a refugiaților**, corelat cu Programul național privind integrarea străinilor. Un astfel de program ar transforma integrarea refugiaților într-un **factor de dezvoltare economică locală**.

3. Introducerea unei linii bugetare dedicate proiectelor de coeziune socială

Pentru a asigura sustenabilitatea mecanismului de bugetare participativă incluzivă, AO „Caroma Nord” recomandă **alocarea unei linii bugetare dedicate proiectelor de coeziune socială și integrare interculturală** în cadrul bugetului municipal. O astfel de măsură ar garanta **continuitatea inițiativelor și impactul lor pe termen lung**.

4. Introducerea unei măsuri de protecție socială pentru categoriile vulnerabile

AO „Caroma Nord” recomandă includerea în bugetul municipal a unei măsuri concrete de sprijin pentru:

- refugiații de vârstă pensionară;
- refugiații cu dizabilități (grad I, II și III).

5. Dezvoltarea Centrului municipal pentru dialog intercultural și participare civică

AO „Caroma Nord” recomandă crearea unui **Centru municipal pentru dialog intercultural și participare civică**, pe adresa str. Aerodromului 14, unde își desfășoară activitatea și este creat un grup activ de acțiune din partea refugiaților.

AO „Caroma Nord”, organizație cu peste 20 de ani de experiență în dezvoltarea comunitară și participarea civică în regiunea de nord a Republicii Moldova, își exprimă disponibilitatea de a contribui activ la implementarea și monitorizarea mecanismelor de bugetare participativă incluzivă, precum și la dezvoltarea politicilor locale care promovează coeziunea socială și integrarea durabilă a refugiaților în municipiul Bălți.

Vă rugăm să ne comunicați detaliile privind desfășurarea consultărilor (data, ora, formatul și modalitatea de participare).

Vă mulțumim și rămânem deschiși pentru dialog și cooperare.

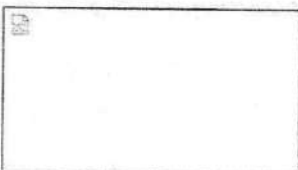
Cu respect,

Rodica Frecautanu

Directoare executivă

AO „Caroma Nord”

--

Cu respect, Echipa AO "Caroma Nord"

Membră a Platformei Naționale din Moldova a Forumului Societății Civile din Parteneriatul Estic;
Membră a Comitetului de Coordonare pentru Guvernană Deschisă

: MD 3100

: str. Aerodromului 14, Mun. Bălți, Republica Moldova

: +373/79124353

: frecauteanu.r@gmail.com

caroma.nord.ngo@gmail.com

: <https://caromanord.md/>

: Caroma Nord

Recomandări privind Planul strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți (2026-2027)

Fondul pentru Tineri Bălți și Sîngerei
Coaliția de Mediu Bălți

Вложения:

Recomandări Caroma Nord.signed.pdf

495 KB

REPUBLICA MOLDOVA
PRIMĂRIA mun.BĂLȚI
DIRECȚIA SĂNĂTATE

MD-3100, mun. Bălți
Piața Independenței, 1
tel. (231) 5-46-37,
(231) 5-46-38

E-mail: sanatate.primaria@balti.md

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
ПРИМЭРИЯ мун.БЭЛЦЬ
УПРАВЛЕНИЕ

ЗДРАВООХРАНЕНИЯ

МД-3100, мун. Бэлць
Площадь Индепенденцей, 1
тел. (231) 5-46-37, 5-46-38

E-mail: sanatate.primaria@balti.md

Nr. 13.2/43 din 06.02. 2026

днеi Tamara MORAR, șefa
Direcției relații cu publicul

În urma examinării proiectului Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2025–2027, susținem că documentul este bine structurat și aliniat cadrului normativ și strategic național. Totodată, recomandăm oportună completarea acestuia sub aspectul consolidării cooperării interinstituționale, în special prin valorificarea rolului Agenției Teritoriale de Asistență Socială Nord–Nord-Vest (ATAS), instituție cu atribuții-cheie în domeniul protecției sociale a refugiaților și imigranților la nivel local. În acest context, propunem următoarele completări și ajustări:

1. Cu privire la perioada de implementare a planului

Se propune ajustarea perioadei de implementare a planului prin substituirea anului 2025 cu anul 2026, având în vedere faptul că documentul urmează a fi supus examinării Consiliului Municipal Bălți, iar acțiunile planificate pentru anul 2025 nu au putut fi realizate din cauza neaprobării planului în anul respectiv.

2. Cu privire la Capitolul I „Context și justificare”

Se recomandă completarea capitolului cu un paragraf distinct care să reflecte rolul Agenției Teritoriale de Asistență Socială Nord–Nord-Vest, în calitate de instituție desconcentrată a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, care la nivel local:

- ✓ gestionează evidența persoanelor refugiate și imigrante;
- ✓ administrează centrele de plasament, inclusiv și pentru această categorie de persoane;
- ✓ coordonează distribuirea ajutoarelor umanitare, inclusiv și pentru această categorie de persoane;

- ✓ identifică și monitorizează nevoile sociale ale persoanelor refugiate.

Această completare va contribui la o reflectare mai fidelă a realității instituționale și la consolidarea fundamentării strategice a planului.

3. Cu privire la Capitolul II „Cadrul strategic”, punctul 2.1 „Misiune”

Se propune completarea misiunii municipalității cu un punct nou, care să prevadă explicit cooperarea interinstituțională, după cum urmează:

„Municipiul Bălți asigură, în scopul implementării eficiente a acțiunilor prevăzute în plan, încheierea și aplicarea acordurilor de colaborare cu instituții desconcentrate și organizații neguvernamentale relevante.”

Totodată, recomandăm menționarea explicită a Agenției Teritoriale de Asistență Socială Nord–Nord-Vest în calitate de partener strategic în realizarea componentei sociale a planului.

*na
futura
sana
aord*

4. Cu privire la Capitolul III „Planul de acțiuni”

Se constată că ATAS este indicată punctual în calitate de responsabil, fără a fi definit un rol constant și clar în implementarea acțiunilor cu caracter social.

În acest sens, se propune:

- ✓ desemnarea Agenției Teritoriale de Asistență Socială Nord–Nord-Vest drept partener strategic responsabil de componenta socială a planului;
- ✓ includerea ATAS, în mod constant, la rubrica „Responsabili” pentru acțiunile care vizează identificarea nevoilor refugiaților și imigranților, mecanismele de orientare și referire, precum și facilitarea accesului grupurilor vulnerabile la procesul de bugetare participativă.

5. Cu privire la Capitolul IV „Monitorizare și evaluare”

Se recomandă completarea tabelului privind responsabilitățile instituționale prin includerea Agenției Teritoriale de Asistență Socială Nord–Nord-Vest, cu atribuții ce vizează:

- ✓ furnizarea și validarea datelor sociale relevante;
- ✓ contribuția la evaluarea impactului social al proiectelor implementate;
- ✓ participarea la monitorizarea gradului de incluziune a refugiaților și imigranților în procesul de bugetare participativă.

*na
futura
sana
aord*

Concluzie

Implementarea propunerilor menționate vor contribui la consolidarea caracterului interinstituțional al planului, la creșterea eficienței și sustenabilității acțiunilor planificate, precum și la valorificarea expertizei instituționale a Agenției Teritoriale de Asistență Socială Nord–Nord-Vest în domeniul protecției sociale a refugiaților și imigranților.

Șefă Direcția Sănătate

Viorica LEANCO

ex: dna Natalia TIGHINEANU, *Tuf*
specialistă principală, Direcția Sănătate
tel. 0(231)54627

Documentul conține date cu caracter personal. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal poate fi efectuată în condițiile prevăzute de Legea nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal

Audieri publice 24.03.2026 Bugetare Participativă3. Anul, Sedință
(24.03)**От :** Morar Tamara <morar.tamara@balti.md>

пт, 20 мар. 2026 16:05

Тема : Audieri publice 24.03.2026 Bugetare Participativă

2 вложений

Кому : Direcția relații cu publicul <drp.primaria@balti.md>

СК : tamara morar <tamara_morar@yahoo.com>, victoria paschetov <victoria.paschetov@gmail.com>, pleskaeduard <pleskaeduard@gmail.com>, marina negara1983 <marina.negara1983@gmail.com>, lilia negruta <lilia_negruta@mail.ru>, deleurodica <deleurodica@gmail.com>, valentin revenco <valentin.revenco@gmail.com>, rusyanio <rusyanio@gmail.com>, shchupak1993 <shchupak1993@mail.ru>, ozeroaiana <zeroaiana@gmail.com>, peteapasha <peteapasha@gmail.com>, subernetchi-cmb <subernetchi-cmb@mail.ru>, moroshan maxim BL <moroshan.maxim.BL@gmail.com>, Teterezvalerii <Teterezvalerii@gmail.com>, gramma mg <grammar_mg@mail.ru>, mihailevscaia88 <mihailevscaia88@mail.ru>, olyaf24011985 <olyaf24011985@gmail.com>, dimok dim <dimok_dim@mail.ru>, cnvmb <cnvmb@mail.ru>, gorcinschi98 <gorcinschi98@mail.ru>, xiunea1986 <xiunea1986@mail.ru>, oleg petelca phd <oleg.petelca.phd@gmail.com>, iurie besliu <iurie.besliu@gmail.com>, svetacutulab <svetacutulab@gmail.com>, vicalexrusu <vicalexrusu@gmail.com>, veronica garbuz 2016 <veronica.garbuz.2016@gmail.com>, alina ghiletchi08 <alina.ghiletchi08@gmail.com>, araprm <araprm@gmail.com>, - <zinaapaskal@gmail.com>, alastirbu8234 <alastirbu8234@gmail.com>, grigorishinnikolai01 <grigorishinnikolai01@gmail.com>, cristina craevscaia <cristina.craevscaia@mail.ru>, masleanchin <masleanchin@gmail.com>, Slavutici007 <Slavutici007@mail.ru>, gustoi <gustoi@mail.ru>, petkov <petkov@balti.md>, Dubitkaia Tatiana <dubitkaia.tatiana@balti.md>, iserdiuc <iserdiuc@mail.ru>, Direcția administrație publică <dap.primaria@balti.md>, DAP PRIMARIA <dap.primaria@gmail.com>, Direcția sănătate <sanatate.primaria@balti.md>, Direcția evidență contabilă <contabilitate.primaria@balti.md>, dec primaria balti <dec.primaria.balti@mail.ru>, Leahu Oleg <leahu.oleg@balti.md>, presa primaria <presa.primaria@balti.md>, primaria <primaria@balti.md>, Direcția generală financiar-economică <dgfe.primaria@balti.md>, arhiva primaria <arhiva.primaria@balti.md>, arhivprimaria1

<arhivprimaria1@mail.ru>, Direcția învățămînt, tineret și sport <dits.primaria@balti.md>, Direcția cultură <cultura.primaria@balti.md>, publicitate primaria <publicitate.primaria@balti.md>, dpmrf primaria <dpmrf.primaria@balti.md>, dgc primaria <dgc.primaria@balti.md>, achizitii primaria <achizitii.primaria@balti.md>, leadric iana <leadric.iana@balti.md>, blaj eleonora <blaj.eleonora@balti.md>, romanenco natalia <romanenco.natalia@balti.md>, Balkanli Meric <meric.balkanli@peopleinneed.net>, Tudose Alexandrina <alexandrina.tudose@peopleinneed.net>, cazacu <cazacu@unhcr.org>, cristinacrudu <cristinacrudu@mail.ru>, olgapatlati <olgapatlati@mail.ru>, sirmoldova <sirmoldova@mail.ru>, ccoe <ccoe@mail.ru>, office <office@cnpac.md>, rodiucova <rodiucova@gmail.com>, caroma nord ngo <caroma.nord.ngo@gmail.com>, tatianapuga19 <tatianapuga19@gmail.com>, Ina Bordeianu <ina.bordeianu@afad.md>, creciunvaleri <creciunvaleri@gmail.com>, a o dreptul <a.o.dreptul@gmail.com>, protineret <protineret@yahoo.com>, ngo anima <ngo.anima@gmail.com>, angelamoiseeva24 <angelamoiseeva24@gmail.com>, info <info@aceti.md>, konfettomd <konfettomd@mail.ru>, contact <contact@mediapoint.md>, cifalesti <cifalesti@gmail.com>, info <info@cicde.md>, smit tb <smit_tb@yahoo.com>, zolotoy201333333 <zolotoy201333333@gmail.com>, budulai miscoi <budulai.miscoi@gmail.com>, adomedmd <adomedmd@gmail.com>, v sementul <v.sementul@mail.ru>, csrnord <csrnord@gmail.com>, shamrai23021969 <shamrai23021969@mail.ru>, optimist-eter62 <optimist-eter62@mail.ru>, salang 07 61 <salang.07_61@mail.ru>, heksmoldovainfo <heksmoldovainfo@gmail.com>, office <office@casmed.md>, gradinaru renata <gradinaru.renata@gmail.com>, oleseatabarcea <oleseatabarcea@gmail.com>, centrullogopedicthot <centrullogopedicthot@gmail.com>, adolex21 <adolex21@gmail.com>, valerian tabirta <valerian.tabirta@coe.int>, miracolcentru <miracolcentru@gmail.com>, iinna raileanu <iinna.raileanu@gmail.com>, sergiu cazacu <sergiu.cazacu@protectie-infinita.md>, nord <nord@igm.gov.md>, sobakevici 78 <sobakevici.78@mail.ru>, tamara morar <tamara_morar@yahoo.com>

Stimate părți interesate, vă informez că marți, 24.03.2026, ora 14.00, în biroul 101 din cadrul Primăriei, va avea loc Ședința audierilor publice, asupra proiectului deciziei CMB „Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026-2027 în mun. Bălți”.

Proiectul deciziei se anexează la mesaj.

Totodată, toate actele legate de procedura de consultări, până la această etapă, pot fi accesate pe pagina-web a primăriei:

<https://balti.md/cu-privire-la-initierea-procedurii-de-consultare-publica-cu-societatea-civila-asupra-proiectului-deciziei-consiliului-municipal-balti-cu-privire-la-aprobarea-planului-strategic-de-bugetare-pa/>

IMPORTANT pentru OSC-uri: vă rog să identificați acțiunile în care vă veți implica și să transmiteți informația ca răspuns la acest e-mail, pentru a include în plan actorii concreți care vor implementa acțiunile.

Pe curând!

Cu respect,

Tamara Morar, șefa Direcției relații cu publicul, Persoană responsabilă de desfășurarea procedurii de consultare publică.
tel. 023160094

 10_Decizie_text_cu recomandări.docx
2 MB

 10_Decizie_text_RU_cu recomandări - Copy.docx
2 MB

sirmoldova@mail.ru, ccoe@mail.ru, office@cnpac.md,
rodiucova@gmail.com, caroma nord ngo
<caroma.nord.ngo@gmail.com>, tatianapuga19@gmail.com,
ina bordeianu <ina.bordeianu@afad.md>,
creciunvaleri@gmail.com, a o dreptul
<a.o.dreptul@gmail.com>, protineret@yahoo.com, ngo
anima <ngo.anima@gmail.com>,
angelamoiseeva24@gmail.com, info@aceti.md,
konfettomd@mail.ru, contact@mediapoint.md,
cifalesti@gmail.com, info@cidde.md, smit tb
<smit_tb@yahoo.com>, zolotoy201333333@gmail.com,
budulai miscoi <budulai.miscoi@gmail.com>,
adomedmd@gmail.com, v sementul <v.sementul@mail.ru>,
csrnord@gmail.com, shamrai23021969@mail.ru, optimist-
etern62@mail.ru, salang 07 61 <salang.07_61@mail.ru>,
heksmoldovainfo@gmail.com, office@casmed.md, gradinaru
renata <gradinaru.renata@gmail.com>,
oleseatabarcea@gmail.com, centrullogopedicthot@gmail.com,
adolex21@gmail.com, valerian tabirta
<valerian.tabirta@coe.int>, miracolcentru@gmail.com, iinna
raileanu <iinna.raileanu@gmail.com>, sergiu cazacu
<sergiu.cazacu@protectie-infinita.md>, nord@igm.gov.md

2. Anunț organiz.
(16.03)

Bună ziua!

Stimate părți interesate, prin acest mesaj, vă informez despre ORGANIZAREA procedurilor de consultări publice cu societatea civilă asupra proiectului deciziei Consiliului municipal Bălți „Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026-2027 în mun. Bălți”.

La mesaj sunt anexate:

- ANUNȚUL privind organizarea consultării publice asupra proiectului deciziei Consiliului municipal Bălți „Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026-2027 în mun. Bălți”;
- textul inițial de decizie.

O săptămână frumoasă!

Persoană responsabilă de desfășurarea procedurii de consultări publice,
Tamara MORAR,
șef Direcția relații cu publicul
Primăria mun. Bălți
tel. 023160094

7_Anunț_organizare_consultări_RU.pdf
142 KB

6_Decizie_text_inițial.docx
2 MB

7_Anunț_organizare_consultări_RO.pdf

От : Morar Tamara <morar.tamara@balti.md>
Тема : Organizare consultări Plan Bugetare Participativă
Кому : Direcția relații cu publicul <drp.primaria@balti.md>

пн, 16 мар. 2026 17:05

📎 3 вложений

СК : tamara morar <tamara_morar@yahoo.com>, victoria paschetov <victoria.paschetov@gmail.com>, pleskaeduard@gmail.com, marina negara1983 <marina.negara1983@gmail.com>, lilia negruta <lilia_negruta@mail.ru>, deleurodica@gmail.com, valentin revenco <valentin.revenco@gmail.com>, rusyano@gmail.com, shchupak1993@mail.ru, ozeroaiana@gmail.com, peteapasha@gmail.com, subernetchi-cmb@mail.ru, moroshan maxim BL <moroshan.maxim.BL@gmail.com>, Teterezvalerii@gmail.com, gramma mg <gramma_mg@mail.ru>, mihailevscaia88@mail.ru, olyaf24011985@gmail.com, dimok dim <dimok_dim@mail.ru>, cnvmb@mail.ru, gorcinschi98@mail.ru, xiunea1986@mail.ru, oleg petelca phd <oleg.petelca.phd@gmail.com>, iurie besliu <iurie.besliu@gmail.com>, svetacutulab@gmail.com, vicalexrusu@gmail.com, veronica garbuz 2016 <veronica.garbuz.2016@gmail.com>, alina ghiletschi08 <alina.ghiletschi08@gmail.com>, araprm@gmail.com, - <zinpaskal@gmail.com>, alastirbu8234@gmail.com, grigorishinnikolai01@gmail.com, cristina craevscaia <cristina.craevscaia@mail.ru>, masleanchin@gmail.com, Slavutici007@mail.ru, gustoi@mail.ru, petkov@balti.md, dubitkaia tatiana <dubitkaia.tatiana@balti.md>, iserdiuc@mail.ru, dap primaria <dap.primaria@balti.md>, dap primaria <dap.primaria@gmail.com>, sanatate primaria <sanatate.primaria@balti.md>, contabilitate primaria <contabilitate.primaria@balti.md>, dec primaria balti <dec.primaria.balti@mail.ru>, leahu oleg <leahu.oleg@balti.md>, presa primaria <presa.primaria@balti.md>, primaria@balti.md, dgfe primaria <dgfe.primaria@balti.md>, arhiva primaria <arhiva.primaria@balti.md>, arhivprimaria1@mail.ru, dits primaria <dits.primaria@balti.md>, cultura primaria <cultura.primaria@balti.md>, publicitate primaria <publicitate.primaria@balti.md>, dpmrf primaria <dpmrf.primaria@balti.md>, dgc primaria <dgc.primaria@balti.md>, achizitii primaria <achizitii.primaria@balti.md>, leadric iana <leadric.iana@balti.md>, blaj eleonora <blaj.eleonora@balti.md>, romanenco natalia <romanenco.natalia@balti.md>, meric balkanli <meric.balkanli@peopleinneed.net>, alexandrina tudose <alexandrina.tudose@peopleinneed.net>, cazacu@unhcr.org, cristinacrudu@mail.ru, olgapatlati@mail.ru,

ANUNȚ
privind organizarea consultării publice asupra proiectului
deciziei Consiliului municipal Bălți
„Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă
incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți”

Primăria municipiului Bălți anunță, începând cu data de 17.03.2026, organizarea consultării publice asupra proiectului de decizie a CMB „Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți” (conform prevederilor deciziei CMB nr. 1/8 din 12.02.2026).

Scopul proiectului: aprobarea Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți, prin care, municipiul își propune să devină un model regional de guvernare participativă și coeziune socială, implicând în procesul de bugetare participativă (în planificarea, alegerea și implementarea proiectelor de interes comunitar) toți locuitorii – inclusiv refugiații și imigranții.

Necesitatea elaborării și aprobării proiectului de decizie: În ultimii ani, Bălți a devenit un important centru de protecție și azil pentru persoanele refugiate din Ucraina și imigranții din alte state și regiuni. La nivel național, integrarea străinilor vizează accesul la educație, sănătate, ocuparea forței de muncă și protecție socială; transpunerea acestor direcții la nivel municipal (prin intermediul planului propus spre consultare și aprobare) sugerează posibilități de finanțare prin mecanismul de bugetare participativă pentru: cursuri de studiere a limbii române/orientare socio-culturală, informare privind piața muncii, facilitarea accesului la servicii sociale, accesarea micro-proiectelor de coeziune comunitară.

Prevederile de bază ale proiectului sunt: analiza contextului (Profilul municipiului Bălți din perspectiva bugetării participative (BP) cu implicarea imigranților și refugiaților), elaborarea cadrului strategic (misiune, viziune, obiective) și a planului de acțiuni, în vederea atingerii obiectivelor date.

Beneficiarii proiectului de decizie: refugiații, imigranții și cetățenii municipiului Bălți.

Rezultatul scontat și impactul estimat al proiectului de decizie: în urma aprobării proiectului de către CMB, se așteaptă creșterea gradului de implicare comunitară a imigranților și refugiaților, dar și a cetățenilor municipiului, în programe precum Bugetul Civic, prin intermediul căruia, să fie finanțate proiecte de interes comunitar, depuse de cetățeni.

Proiectul de decizie este elaborat **în conformitate cu:**

1. Legea RM nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală;
2. Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008;
3. Legea RM privind integrarea străinilor în Republica Moldova nr. 274 din 27.12.2011 (definește „integrarea” ca proces participativ și multidimensional; susține măsuri precum cursuri de limbă/orientare, relevante ca categorii eligibile în regulamentele BP);
4. Legea RM privind azilul în Republica Moldova nr. 270 din 18.12.2008;
5. Legea RM privind regimul străinilor în Republica Moldova nr. 200 din 16.07.2010;
6. Hotărârea Guvernului nr. 21 din 18.01.2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina (prevede asigurarea accesului la servicii pentru beneficiari, creând premise pentru co-creare de proiecte comunitare);
7. Hotărârea Guvernului Nr. 285 din 14.05.2025 cu privire la aprobarea Programului național privind integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate în Republica Moldova, pentru perioada 2025-2027 - încurajează mecanisme locale, coerență inter-instituțională și monitorizare; o procedură BP incluzivă poate fi introdusă ca măsură locală de implementare.

Recomandările privind proiectul de decizie supus consultării publice pot fi expediate până la 27.03.2026, la adresa electronică drp.primaria@gmail.com sau pe adresa: Primăria municipiului Bălți, piața Independenței nr. 1, bir. 112. Telefon de contact: +373 231 60094.

Persoană responsabilă de desfășurarea procedurii de consultare publică: Tamara Morar, șefa Direcției relații cu publicul.

Proiectul inițial al deciziei este disponibil pe pagina-web oficială a Primăriei mun. Bălți <http://balti.md/consultari-publice/proiecte-de-decizii/>

16.03.2025

ОБЪЯВЛЕНИЕ
об организации публичных консультаций
по проекту решения Совета муниципия Бэлць
«Об утверждении Стратегического плана инклюзивного
партиципативного бюджетирования для беженцев и иммигрантов
на 2026–2027 годы в мун. Бэлць»

Примэрия муниципия Бэлць объявляет, организацию публичных консультаций начиная с 17.03.2026, по проекту решения Совета муниципия Бэлць «Об утверждении Стратегического плана инклюзивного партиципативного бюджетирования для беженцев и иммигрантов на 2026–2027 годы в мун. Бэлць» (согласно решению СМБ № 1/8 от 12.02.2026 г).

Цель проекта решения: утверждение Стратегического плана инклюзивного партиципативного бюджетирования для беженцев и иммигрантов на 2026–2027 годы в мун. Бэлць, посредством которого муниципий ставит перед собой цель стать региональной моделью партиципативного управления и социальной сплоченности, вовлекая в процесс партиципативного бюджетирования (в планирование, выбор и реализацию проектов общественного интереса) всех жителей – включая беженцев и мигрантов.

Необходимость разработки и утверждения проекта решения: в последние годы Бэлць стал важным центром защиты и предоставления убежища для беженцев из Украины и иммигрантов из других государств и регионов. На национальном уровне интеграция иностранцев предусматривает доступ к образованию, здравоохранению, занятости и социальной защите; перенос этих направлений на муниципальный уровень (через план, предложенный для консультаций и утверждения) предполагает возможности финансирования через механизм партиципативного бюджетирования для: курсов изучения румынского языка / социокультурной ориентации, информирования о рынке труда, содействия доступу к социальным услугам, а также доступа к микропроектам по укреплению общественной сплоченности.

Основные положения проекта: анализ контекста (профиль муниципия Бэлць с точки зрения партиципативного бюджетирования (ПБ) с участием мигрантов и беженцев), разработка стратегической рамки (миссия, видение, цели) и плана действий для достижения поставленных целей.

Бенефициары проекта решения: беженцы, мигранты и граждане муниципия Бэлць.

Ожидаемые результаты и воздействие проекта: после утверждения проекта Муниципальным советом Бэлць ожидается повышение уровня участия иммигрантов и беженцев, а также граждан муниципия в программах, таких как «Гражданский бюджет», посредством которого будут финансироваться проекты общественного интереса, предложенные гражданами.

Проект решения разработан в соответствии с:

- Законом о местном публичном управлении № 436 от 28.12.2006;
- Законом о прозрачности в процессе принятия решений № 239 от 13.11.2008;
- Законом РМ «О интеграции иностранцев в Республике Молдова» № 274 от 27.12.2011 (определяет «интеграцию» как партиципативный и многомерный процесс; поддерживает такие меры, как языковые курсы / ориентация, релевантные как допустимые категории в регламентах ПБ);
- Законом РМ «Об убежище в Республике Молдова» № 270 от 18.12.2008;
- Законом РМ «О режиме иностранцев в Республике Молдова» № 200 от 16.07.2010;
- Постановление Правительство о предоставлении временной защиты лицам, перемещенным из Украины № 21 от 18.01.2023 (предусматривает обеспечение доступа к

услугам для бенефициаров, создавая предпосылки для совместной разработки общественных проектов);

- Постановление Правительства № 285 от 14.05.2025 об утверждении Национальной программы по поэтапной интеграции иностранцев, включая перемещённых лиц, в Республике Молдова на период 2025–2027 гг. — поощряет местные механизмы, межинституциональную согласованность и мониторинг; инклюзивная процедура партисипативного бюджетирования может быть введена в качестве местной меры реализации.

Рекомендации по проекту решения, вынесенного на публичное консультирование, могут быть направлены до 27.03.2026 г. по электронной почте drp.primaria@gmail.com, либо по адресу Примэрии мун. Бэлць, пл. Индепенденцей 1, каб. 112. Контактный телефон: +373 231 60094.

Ответственное лицо за проведение процедур публичных консультаций: Тамара Морар, начальник Управления по связям с общественностью.

Проект решения доступен на официальном веб-сайте примэрии <http://bafti.md/consultari-publice/proiecte-de-decizii>

16.03.2026

Inițiere consultări publice

От : Morar Tamara <morar.tamara@balti.md>

пт, 27 февр. 2026 16:34

Тема : Inițiere consultări publice

5 вложений

Кому : Direcția relații cu publicul <drp.primaria@balti.md>

CK : tamara morar <tamara_morar@yahoo.com>, victoria paschetov <victoria.paschetov@gmail.com>, pleskaeduard@gmail.com, marina negara1983 <marina.negara1983@gmail.com>, lilia negruta <lilia_negruta@mail.ru>, deleurodica@gmail.com, valentin revenco <valentin.revenco@gmail.com>, rusyano@gmail.com, shchupak1993@mail.ru, ozerovaiana@gmail.com, peteapasha@gmail.com, subernetchi-cmb@mail.ru, moroshan maxim BL <moroshan.maxim.BL@gmail.com>, Teterezvalerii@gmail.com, gramma mg <gamma_mg@mail.ru>, mihailevscaia88@mail.ru, olyaf24011985@gmail.com, dimok dim <dimok_dim@mail.ru>, cnvmb@mail.ru, gorcinschi98@mail.ru, xiunea1986@mail.ru, oleg petelca phd <oleg.petelca.phd@gmail.com>, iurie besliu <iurie.besliu@gmail.com>, svetacutulab@gmail.com, vicalexrusu@gmail.com, veronica garbuz 2016 <veronica.garbuz.2016@gmail.com>, alina ghiletschi08 <alina.ghiletschi08@gmail.com>, araprm@gmail.com, - <zinaaskai@gmail.com>, alastirbu8234@gmail.com, grigorishinnikolai01@gmail.com, cristina craevscaia <cristina.craevscaia@mail.ru>, masleanchin@gmail.com, Slavutici007@mail.ru, gustoi@mail.ru, petkov@balti.md, dubitkaia tatiana <dubitkaia.tatiana@balti.md>, iserdiuc@mail.ru, dap primaria <dap.primaria@balti.md>, dap primaria <dap.primaria@gmail.com>, sanatate primaria <sanatate.primaria@balti.md>, contabilitate primaria <contabilitate.primaria@balti.md>, dec primaria balti <dec.primaria.balti@mail.ru>, leahu oleg <leahu.oleg@balti.md>, presa primaria <presa.primaria@balti.md>, primaria@balti.md, dgfe primaria <dgfe.primaria@balti.md>, arhiva primaria <arhiva.primaria@balti.md>, arhivprimaria1@mail.ru, dits primaria <dits.primaria@balti.md>, cultura primaria <cultura.primaria@balti.md>, publicitate primaria <publicitate.primaria@balti.md>, dpmrf primaria <dpmrf.primaria@balti.md>, dgc primaria <dgc.primaria@balti.md>, achizitii primaria <achizitii.primaria@balti.md>, leadric iana <leadric.iana@balti.md>, blaj eleonora <blaj.eleonora@balti.md>, romanenco natalia <romanenco.natalia@balti.md>, meric balkanli <meric.balkanli@peopleinneed.net>, alexandrina tudose <alexandrina.tudose@peopleinneed.net>, cazacu@unhcr.org, cristinacrudu@mail.ru, olgapatlai@mail.ru, sirmoldova@mail.ru, ccoe@mail.ru, office@cnpac.md, rodiucova@gmail.com, caroma nord ngo <caroma.nord.ngo@gmail.com>, tatianapuga19@gmail.com, ina bordeianu <ina.bordeianu@afad.md>, creciunvaleri@gmail.com, a o dreptul <a.o.dreptul@gmail.com>, protineret@yahoo.com, ngo anima <ngo.anima@gmail.com>, angelamoiseeva24@gmail.com, info@aceti.md, konfettomd@mail.ru, contact@mediapoint.md, cifalesti@gmail.com, info@cicde.md, smit tb <smiit_tb@yahoo.com>, zolotoy20133333@gmail.com, budulai miscoi <budulai.miscoi@gmail.com>, adomedmd@gmail.com, v sementul <v.sementul@mail.ru>, csrnord@gmail.com, shamrai23021969@mail.ru, optimist-etern62@mail.ru, salang 07 61 <salang.07_61@mail.ru>, heksmoldovainfo@gmail.com, office@casmed.md, gradinaru renata <gradinaru.renata@gmail.com>, oleseatabarcea@gmail.com, centrullogopedicthot@gmail.com, adolex21@gmail.com, valerian tabirta <valerian.tabirta@coe.int>, miracolcentru@gmail.com, iinna raileanu <iinna.raileanu@gmail.com>, sergiu cazacu <sergiu.cazacu@protectie-infinita.md>, nord@igm.gov.md

1. Anunț, inițiere
(27.02)

Bună ziua.

Stimate părți interesate, prin acest mesaj, vă informez despre inițierea procedurilor de consultări publice cu societatea civilă asupra proiectului deciziei Consiliului municipal Bălți „Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii

2026-2027 în mun. Bălți”.

La mesaj sunt anexate:

- Anunț cu privire la inițierea elaborării proiectului deciziei CMB „Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026-2027 în mun. Bălți”
- dispoziția primarului nr. 51 din 27.02.2026 Cu privire la desfășurarea procedurii de consultare publică cu societatea civilă asupra proiectului deciziei Consiliului municipal Bălți
- „Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026-2027 în mun. Bălți”
- decizia CMB nr. 1/8 din 12.02.2026 „Cu privire la inițierea procedurii de consultare publică cu societatea civilă asupra proiectului deciziei Consiliului municipal Bălți „Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026-2027 în mun. Bălți””

*Notă: Recomandări asupra proiectului pot fi transmise atât în perioada de elaborare a textului inițial (02-16 martie), cât și în perioada de examinare a acestuia, după ce veți primi textul inițial (17.03 - 27.03)

Persoană responsabilă de desfășurarea procedurii de consultări publice,
Tamara MORAR,
șef Direcția relații cu publicul
Primăria mun. Bălți
tel. 023160094

 5_Anunț_inițiere_ro.docx
3 MB

 5_Anunț_inițiere_ru.docx
16 KB

 1-8 ru.semnat.semnat.pdf
471 KB

 1-8 md.semnat.semnat.pdf
471 KB

 4_51 ro.signed.pdf
548 KB

ANUNȚ
cu privire la inițierea elaborării proiectului deciziei CMB
„Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă
incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți”

Tipul deciziei	Decizia Consiliului municipal Bălți
Avizul privind necesitatea aprobării deciziei	Prin proiectul de decizie se propune aprobarea Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți, prin implementarea căruia, municipiul Bălți își propune să devină un model regional de guvernare participativă și coeziune socială, implicând în procesul de bugetare participativă toți locuitorii – inclusiv refugiații și migranții – în planificarea, decizia și implementarea proiectelor de interes comunitar.
Locul, modul de acces la proiectul deciziei, modul de prezentare sau remitere a recomandărilor	Recomandările pot fi prezentate: - la adresa: mun. Bălți, piața Independenței nr. 1, bir. 112 sau - prin poșta electronică, la adresa drp.primaria@balti.md
Persoană responsabilă de desfășurarea procedurilor de consultare, date de contact	Șefa Direcției relații cu publicul, Tamara MORAR Tel: 0231 60094
Termenii de prezentare a recomandărilor	02.03.2026 – 27.03.2026

ОБЪЯВЛЕНИЕ
об иницировании разработки проекта решения Совета муниципия Бэлць
«Об утверждении Стратегического плана инклюзивного
партиципативного бюджетирования для беженцев и иммигрантов
на 2026–2027 годы в мун. Бэлць»

Тип решения	Решение Совета муниципия Бэлць
Обоснование необходимости принятия решения	Проектом решения предлагается утвердить Стратегический план инклюзивного партиципативного бюджетирования для беженцев и иммигрантов на 2026–2027 годы в мун. Бэлць, посредством реализации которого муниципий Бэлць ставит своей целью стать региональной моделью партиципативного управления и социальной сплочённости, вовлекая в процесс партиципативного бюджетирования всех жителей – включая беженцев и мигрантов – в планирование, принятие решений и реализацию проектов, представляющих общественный интерес.
Место, порядок доступа к проекту решения, способ представления или направления рекомендаций	Рекомендации можно направить: - по адресу: мун. Бэлць, пл. Индепенденцей, 1, каб. 112 или - по электронной почте: drp.primaria@balti.md
Ответственный за проведение процедур консультирования, контактные данные	Начальник Управления по связям с общественностью, Тамара МОРАР Тел. 0231 60094
Сроки представления рекомендаций	С 02.03.2026 по 27.03.2026

**DISPOZIȚIA PRIMARULUI
РАСПОРЯЖЕНИЕ ПРИМАРА**

**Nr. 51
din 27.02.2026**

Cu privire la desfășurarea procedurii de consultare publică
cu societatea civilă asupra proiectului deciziei Consiliului municipal Bălți
„Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă
inclusivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți”

În conformitate cu art. 8, alin (3), art. 29, alin. (2) din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, Legea privind accesul la informațiile de interes public nr. 148 din 09.06.2023, Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008, Hotărârea Guvernului RM cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional nr. 967 din 09.08.2016, Legea RM privind integrarea străinilor în Republica Moldova nr. 274 din 27.12.2011, Legea RM privind azilul în Republica Moldova nr. 270 din 18.12.2008, Legea RM privind regimul străinilor în Republica Moldova nr. 200 din 16.07.2010, având în vedere solicitarea asistentului de proiect al Organizației People in Need Moldova nr. 03-18/133 din 14.01.2026 în scopul executării deciziei Consiliului municipal Bălți „Cu privire la inițierea procedurii de consultare publică cu societatea civilă asupra proiectului deciziei Consiliului municipal Bălți „Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă inclusivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți” nr. 1/8 din 12.02.2026, și în scopul dezvoltării unui cadru inclusiv de bugetare participativă în municipiul Bălți, -

1. Se pune în sarcina Direcției relații cu publicul (dnei Tamara MORAR) să asigure desfășurarea procedurii de consultare publică cu societatea civilă asupra proiectului deciziei Consiliului municipal Bălți „Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă inclusivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți”, prin modalitatea audierilor publice, în perioada 02.03.2026 – 31.03.2026.
2. Se desemnează șefa Direcției relații cu publicul, dna Tamara MORAR, în calitate de persoană responsabilă de desfășurarea procedurilor de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, asupra proiectului sus-menționat.
3. Se aprobă lista părților interesate cu care vor fi desfășurate consultările publice pe marginea proiectului de decizie menționat, conform anexei la prezenta dispoziție.
4. Se pune în sarcina dnei Tamara Morar, persoană responsabilă de desfășurarea procedurilor de consultare publică:

Până la 02.03.2026, inclusiv:

- să elaboreze anunțul despre inițierea elaborării proiectului deciziei și să-l transmită pentru publicare pe pagina-web oficială a primăriei (www.balti.md);
- să informeze părțile interesate, conform p.3 la prezenta dispoziție, despre inițierea elaborării proiectului deciziei.

Până la 16.03.2026, inclusiv:

- să elaboreze textul inițial al proiectului de decizie;
- să elaboreze și să transmită pentru publicare pe pagina-web oficială a primăriei (www.balti.md), anunțul de organizare a consultărilor publice pe marginea proiectului de decizie și textul inițial al proiectului regulamentului sus-menționat;
- să transmită părților interesate, conform p.3 la prezenta dispoziție, textul inițial al proiectului de decizie și să le informeze despre desfășurarea consultărilor publice.

Până la 31.03.2026, inclusiv:

- să organizeze ședința audierilor publice și să întocmească procesul-verbal;
 - să analizeze recomandările parvenite, să decidă asupra acceptării sau respingerii fiecărei recomandări, să îmbunătățească proiectul de decizie, luând în considerare recomandările acceptate și să întocmească sinteza recomandărilor;
 - să întocmească un dosar privind elaborarea proiectului de decizie;
 - să facă publice rezultatele consultării (sinteza recomandărilor, proiectul de decizie îmbunătățit, luând în considerare recomandările acceptate) prin informarea generală a publicului larg și informarea direcționată a părților interesate, menționate în p.3 din prezenta dispoziție;
 - să coordoneze varianta finală a proiectului deciziei, luând în considerare recomandările acceptate și să-l prezente Secretarei Consiliului municipal Bălți, dnei Irina SERDIUC, spre examinarea ulterioară a acestuia în cadrul ședinței Consiliului municipal Bălți.
5. Controlul asupra executării prezentei dispoziții se pune în sarcina viceprimarului mun. Bălți, al dnei Tatiana DUBITKAIA.

Primar al mun. Bălți

Digitally signed by Petkov Alexandr
Date: 2026.02.27 15:38:48 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Alexandr PETKOV

**Lista părților interesate
cu care vor fi desfășurate consultările publice pe marginea proiectului de decizie
„Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru
refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți”**

Nr d/o	Nume, prenume	Funcția, organizația
1.	Victoria Pașchetov	Consilieră a Consiliului mun. Bălți
2.	Eduard Pleșca	Consilier al Consiliului mun. Bălți
3.	Marina Negara	Consilieră a Consiliului mun. Bălți
4.	Lilia Negruța	Consilieră a Consiliului mun. Bălți
5.	Deleu Rodica	Consilieră a Consiliului mun. Bălți
6.	Valentin Revenco	Consilier al Consiliului mun. Bălți
7.	Ruslan Chirnoz	Consilier al Consiliului mun. Bălți
8.	Andrei Șciupac	Consilier al Consiliului mun. Bălți
9.	Iana Smolearciuc	Consilier al Consiliului mun. Bălți
10.	Petru-Pavel Balan	Consilier al Consiliului mun. Bălți
11.	Ivan Șubernetchi	Consilier al Consiliului mun. Bălți
12.	Maxim Moroșan	Consilier al Consiliului mun. Bălți
13.	Valerii Teterez	Consilier al Consiliului mun. Bălți
14.	Serghei Gramma	Consilier al Consiliului mun. Bălți
15.	Anna-Maria Mihailevscaia	Consilieră a Consiliului mun. Bălți
16.	Olga Lefter	Consilieră a Consiliului mun. Bălți
17.	Maria Bordeniuc	Consilieră a Consiliului mun. Bălți
18.	Vitalie Nogali	Consilier al Consiliului mun. Bălți
19.	Virginia Gorcinski	Consilieră a Consiliului mun. Bălți
20.	Valentin Gusan	Consilier al Consiliului mun. Bălți
21.	Oleg Petelca	Consilier al Consiliului mun. Bălți
22.	Iurie Beșliu	Consilier al Consiliului mun. Bălți
23.	Svetlana Spatari	Consilieră a Consiliului mun. Bălți
24.	Victor Rusu	Consilier al Consiliului mun. Bălți
25.	Veronica Garbuz	Consilieră a Consiliului mun. Bălți
26.	Alina Ghilețchi	Consilieră a Consiliului mun. Bălți
27.	Alexandr Tatarenco	Consilieră a Consiliului mun. Bălți

28.	Ivan Șcerbacov	Consilier al Consiliului mun. Bălți
29.	Zinaida Pascal	Consilieră a Consiliului mun. Bălți
30.	Ala Știrbu	Consilieră a Consiliului mun. Bălți
31.	Nicolai Grigorișin	Consilier al Consiliului mun. Bălți
32.	Cristina Craevscaia-Derenova	Consilieră a Consiliului mun. Bălți
33.	Masleanchin Serghei	Consilier al Consiliului mun. Bălți
34.	Veaceslav Babinețki	Consilieră a Consiliului mun. Bălți
35.	Alexandr Gustoi	Consilier al Consiliului mun. Bălți
36.	Alexandr Petkov	Primarul municipiului Bălți
37.	Tatiana Dubițkaia	Viceprimarul mun. Bălți
38.	Irina Serdiuc	Secretara Consiliului mun. Bălți
39.	Tamara Morar	Șefa Direcției relații cu publicul
40.	Ludmila Dovgani	Șefa Direcției administrație publică
41.	Viorica Leanco	Șefa Direcției sănătate
42.	Lilia Bădărău	Șefa Direcției contabile, contabil-șef
43.	Oleg Leahu	Șef adjunct al Direcției juridice
44.	Irina Smirnova	Șefa Direcției-serviciului de presă
45.	Natalia Bîlici	Șefă interimară a Direcției secretariat
46.	Vera Rusu	Șefa Direcției generale financiar-economice
47.	Anjelica Borodina	Șefa Direcției arhivă
48.	Alexandru Roșca	Șeful interimar al Direcției învățământ, tineret și sport
49.	Stela Smirnov	Șefa Direcției cultură
50.	Lorina Mateescu	Șefa Secției publicitate
51.	Veaceslav Fusu	Șeful Direcției proprietate municipală și relații funciare
52.	Irina Sakovskaia	Șefa interimară a Direcției gospodărie comunală
53.	Liliana Ceremuș	Șefa Secției achiziții publice
54.	Iana Leadric	Șefa Direcției arhitectură și urbanism
55.	Eleonora Blaj	Șefa interimară a Direcției relații externe și atragerea investițiilor
56.	Natalia Romanenco	Șefa Direcției comerț
57.	Lucia Dioneac	Directoare ATAS Nord-Nord-Vest
58.	Balkanli Meric	Manager Program Protecție Organizația „People in Need”
59.	Andrei Cazacu	Reprezentant al Înalțului Comisariat al Organizației Națiunilor Unite pentru Refugiați
60.	Cristina Crudu	Președintele AO „Societatea națională de Cruce Roșie din Moldova”
61.	Olga Patlatii	Președintele AO „Onoarea și dreptul Femeii Contemporane”
62.	Nicolae Melnic	Președintele AO „Societatea Municipală a Invalizilor din RM
63.	Irina Baikalova	Președintele AO „Respirația a Doua pentru Oamenii în Etate și Inactivi din municipiul Bălți”
64.	Daniela Sîmboteanu	Președintele AO „Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii” (CNPAC)
65.	Feodora Rodiucova	Președintele AO „Speranța Terrei”
66.	Rodica Frecăuțeanu	Directoarea-executivă AO „Caroma-Nord”

67.	Ina Bordeianu	Președintele AO „Asociația pentru Formare Antreprenorială și Dezvoltare”
68.	Igor Constantinov	Președintele AO „Fondul de Fotbal pentru Copii și Juncori”
69.	Natalia Proțiu	Președintele AO „Dreptul de a fi”
70.	Proțiu Natalia	Președintele AO „Dreptul de a fi”
71.	Ala Iațco	Președintele AO „Uniunea pentru echitate și sănătate”
72.	Nonna Mihalcean	Președintele AO „Centrul de Instruire și Dezvoltare personală ANIMA”
73.	Angela Moiseeva	Președintele AO „AudiViz”
74.	Ion Bodrug	Președintele AO „Asociația pentru Dezvoltarea Comunicațiilor Electronice și Tehnologiei Inovaționale” (ACETI)
75.	Eduard Stăniuc	Președintele AO Motociclă „CRAZY FROG”
76.	Andrei Fornea	Președintele AO „MP”
77.	Gheorghe Șova	Președintele AO „Alianța între generații”
78.	Doina Bordeianu	Președintele „Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral pe lângă Comisia Electorală Centrală”
79.	Pavel Rușineanu	Președintele AO „Asociația Națională a Bolnavilor de Tuberculoză din Republica Moldova „SMIT””
80.	Budulai Mișkoi	Președintele AO „Zdorov’i gorod”
81.	Dmytro Kobylanskyi	Administratorul AO „Institutul European de Dependență „ADOMED””
82.	Alexandr Gorb	Președintele AO „Societatea Națională a veteranilor din RM”
83.	Ecaterina Russu	Administratoarea Centrului Social Regional „Viața cu Speranță”
84.	Serghei Șamrai	Președinte sucursala Bălți a AO „Uniunea Cernobil din Moldova”
85.	Maria Belevanțev	Președinte sucursala Bălți AO „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”
86.	Iurii Hmarnii	Președintele AO „Uniunea veteranilor Războiului din Afganistan și Conflictelor Armate din Alte Țări, din mun. Bălți”
87.	Peter Fenoy	Co-administrator al Organizației HEKS/EPER
88.	Natalia Postolachi	Președinte AO „CASMED”
89.	Renata Grădinaru	Președintele AO „AFINA”
90.	Olesea Tabarcea	Președintele AO „Clinica Juridică”
91.	Oxana Brînza	Administratoarea AO Centrul Logopedic „Thot”
92.	Diana Grosu	Președintele AO Asociația pentru drepturile omului „LexXXI”
93.	Valerian Tabirta	Senior Project Officer Consiliul Europei
94.	Tatiana Puga	Membru al AO „Asociația Femeilor de Afaceri din mun. Bălți”
95.	Polina Lucio	SRL „MIRACOL”
96.	Inna Răilean	Președintele Consiliului de Transparență din mun. Bălți
97.	Sergiu Cazacu	Administrator AO „Protecție infinită”
98.	Reprezentant	Direcția Regională NORD, Bălți a Inspectoratului General pentru Migrație

DECIZIA
РЕШЕНИЕ

№ 1/8
от 12.02.2026 г.

Перевод

Об инициировании процедуры публичных консультаций с гражданским обществом по проекту решения Совета муниципия Бэлць «Об утверждении Стратегического плана инклюзивного партисипативного бюджетирования для беженцев и иммигрантов на 2026–2027 годы в мун. Бэлць»

В соответствии с ч. (1), п. z¹) ч. (2), ст. 14 Закона РМ «О местном публичном управлении» № 436 от 28.12.2006 г., Законом РМ «О прозрачности процесса принятия решений» № 239 от 13.11.2008 г., Постановлением Правительства РМ «О механизме публичных консультаций с гражданским обществом в процессе принятия решений» № 967 от 09.08.2016 г., Законом РМ «О интеграции иностранцев в Республике Молдова» № 274 от 27.12.2011 г., Законом РМ «Об убежище в Республике Молдова» № 270 от 18.12.2008 г., Законом РМ «О режиме иностранцев в Республике Молдова» № 200 от 16.07.2010 г., учитывая обращение ассистента проекта Организации People in Need Moldova № 03-18/133 от 14.01.2026 г., и с целью разработки инклюзивной модели партисипативного бюджетирования в мун. Бэлць, –

Совет муниципия Бэлць РЕШИЛ:

1. Инициировать процедуру публичного консультирования с гражданским обществом по проекту решения Совета мун. Бэлць «Об утверждении Стратегического плана инклюзивного партисипативного бюджетирования для беженцев и иммигрантов на 2026–2027 годы в мун. Бэлць» путем проведения публичных слушаний.
2. Примару мун. Бэлць г-ну Петкову Александру обеспечить:
 - 2.1. разработку в период с 02.03.2026 г. по 16.03.2026 г. первоначального проекта решения;
 - 2.2. проведение процедуры публичного консультирования с гражданским обществом способом проведения публичных слушаний в период с 17.03.2026 г. по 31.03.2026 г.
3. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на специализированные консультативные комиссии по финансово-экономической деятельности, по сотрудничеству с другими органами, по побратимству, туризму и привлечению инвестиций, по праву и дисциплине, по образованию, социально-культурной деятельности и здравоохранению, по муниципальному хозяйству, управлению имуществом и защите окружающей среды.

Председательствующий на I
внеочередном заседании Совета
муниципия Бэлць

Digitally signed by Gramma Serghei
Date: 2026.02.25 11:39:34 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Сергей Грамма

Контрассигнует:
Секретарь Совета
муниципия Бэлць

Digitally signed by Serdiuc Irina
Date: 2026.02.25 14:43:58 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Ирина Сердюк

DECIZIA
РЕШЕНИЕ
nr. 1/8
din 12.02.2026

Cu privire la inițierea procedurii de consultare publică cu societatea civilă asupra proiectului deciziei Consiliului municipal Bălți
„Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți”

În conformitate cu art. 14, alin. (1), (2), lit. z¹) din Legea RM privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, Legea privind transparența în procesul decizional nr. 239 din 13.11.2008, Hotărârea Guvernului RM cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional nr. 967 din 09.08.2016, Legea RM privind integrarea străinilor în Republica Moldova nr. 274 din 27.12.2011, Legea RM privind azilul în Republica Moldova nr. 270 din 18.12.2008, Legea RM privind regimul străinilor în Republica Moldova nr. 200 din 16.07.2010, având în vedere solicitarea asistentului de proiect al Organizației People in Need Moldova nr. 03-18/133 din 14.01.2026 și în scopul dezvoltării unui cadru incluziv de bugetare participativă în municipiul Bălți, -

Consiliul municipal Bălți DECIDE:

1. Se inițiază procedura de consultare publică cu societatea civilă asupra proiectului deciziei Consiliului municipal Bălți „Cu privire la aprobarea Planului strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru anii 2026–2027 în mun. Bălți”, prin modalitatea desfășurării audierilor publice.
2. Se pune în sarcina primarului mun. Bălți, dlui Alexandr PETKOV, să asigure:
 - 2.1 elaborarea, în perioada 02.03.2026 - 16.03.2026, a proiectului inițial de decizie;
 - 2.2 desfășurarea procedurilor de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional prin modalitatea desfășurării audierilor publice, în perioada 17.03.2026 - 31.03.2026.
3. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina comisiilor consultative de specialitate pentru activități economico-financiare, pentru colaborarea cu alte autorități, înfrățire, turism și atragerea investițiilor, pentru drept și disciplină, pentru educație, activități social-culturale și sănătate publică, pentru gospodărie municipală, administrarea bunurilor și protecția mediului.

Președintele ședinței I
extraordinare a Consiliului
municipal Bălți

Digitally signed by Gramma Serghei
Date: 2026.02.25 11:39:42 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Serghei Gramma

Contrasemnează:
Secretara Consiliului
municipal Bălți

Digitally signed by Serdiuc Irina
Date: 2026.02.25 14:44:07 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Irina Serdiuc

Re: Online Meet - Bugetarea Participativă**От :** Morar Tamara <morar.tamara@balti.md>

ЧТ, 29 янв. 2026 16:13

Тема : Re: Online Meet - Bugetarea Participativă**Кому :** Tudose Alexandrina
<alexandrina.tudose@peopleinneed.net>Am recepționat. Mulțumesc
Seară frumoasă!*Solicitare
inițială
(People in Need)*

----- Исходное сообщение -----

От: "Tudose Alexandrina"

<alexandrina.tudose@peopleinneed.net>

Кому: "morar tamara" <morar.tamara@balti.md>

Копия: "Balkanli Meric" <meric.balkanli@peopleinneed.net>,
"Karanadze Nino" <nino.karanadze@peopleinneed.net>

Отправленные: Четверг, 29 Январь 2026 г 15:56:38

Тема: RE: Online Meet - Bugetarea Participativă

Bună ziua, stimați reprezentanți ai Primăriei Municipiului Bălți,

Organizația People in Need, în cadrul proiectului „Orașe și Regiuni pentru Toți (CR4A): Integrarea deplină a refugiaților și imigranților în mediul urban și rural”, implementat în parteneriat cu Districtul municipal Praga 5 și finanțat de International Centre for Migration Policy Development (ICMPD) prin intermediul Migration Partnership Facility (MPF), înaintează spre examinare Planul Strategic de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și imigranți pentru perioada 2025-2027 în municipiul Bălți, pe care îl anexăm prezentei scrisori.

Scopul acestui Plan este de a sprijini inițiativele dezvoltate în urma consultărilor desfășurate cu grupurile de refugiați, autoritățile publice locale, organizațiile neguvernamentale și ATAS din municipiul Bălți, în vederea încurajării participării civice, îmbunătățirii accesului refugiaților la serviciile publice locale și promovării unei comunități deschise, participative și incluzive. Totodată, Planul urmărește sprijinirea municipiului Bălți în consolidarea rolului său strategic de lider regional în implementarea și promovarea bugetării participative incluzive, având responsabilități la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova.

În acest context, vă rugăm respectuos să dispuneți înaintarea acestor inițiative spre examinare și aprobare Consiliului Municipal Bălți.

Vă mulțumim pentru deschidere și colaborare.

Cu o deosebită considerație,
Alexandrina TUDOSE
Project Assistant
Relief and Development Department
Mob
+37378999335

People in Need Moldova
Alexei Mateevici str. 56, Chișinău, Moldova
www.moldova.peopleinneed.net

PLANUL STRATEGIC

de bugetare participativă incluzivă pentru refugiați și
imigranți
pentru anii 2025-2027

MUNICIPIUL BĂLȚI

CUPRINS

Capitolul I. Context și justificare.....	3
Capitolul II. Cadrul strategic.....	9
Capitolul III. Planul de acțiuni	11
Capitolul IV. Monitorizare și evaluare	18

Capitolul I. Context și justificare

Profilul municipiului Bălți din perspectiva bugetării participative (BP) cu implicarea migranților și refugiaților

1. Situația actuală a municipiului (profil socio-economic, participare civică, priorități)

Poziționare regională și actori relevanți. Municipiul Bălți este punctul focal principal al regiunii de dezvoltare Nord, având rol administrativ, economic și educațional.

În ultimii ani, Bălți a devenit un important centru de protecție și azil pentru persoanele refugiate din Ucraina și imigranții din alte state și regiuni.

Participare civică. Municipiul are experiență de peste 5 ani în procese de bugetare participativă. Ecosistemul local constituit din parteneriatul dintre APL, servicii desconcentrate, ONG-uri și parteneri internaționali a fost deja antrenat în consultări la subiectul migrației/integrării, ceea ce oferă o bază solidă pentru implementarea principiilor de bugetare participativă și a sesiunilor de informare la subiect pentru grupurile de migranți/refugiați.

Într-o altă perspectivă, Strategia de dezvoltare socio-economică a municipiului Bălți pentru anii 2021-2025¹ promovează incluziunea socială și accesul egal la servicii publice, educație și locuințe accesibile. Aceste prevederi sunt ulterior dezvoltate și în Programul Național privind integrarea etapizată a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate în Republica Moldova pentru perioada 2025-2027².

Priorități de dezvoltare (implicații pentru BP). La nivel național, integrarea străinilor vizează accesul la educație, sănătate, ocuparea forței de muncă și protecție socială; transpunerea acestor direcții la nivel municipal sugerează linii de finanțare prin mecanismul de bugetare participativă utile pentru: cursuri de studiere a limbii române/orientare socio-culturală, informare privind piața muncii, facilitarea accesului la servicii sociale, accesarea micro-proiector de coeziune comunitară.

2. Rolul municipiului Bălți ca centru de coordonare regională în domeniul bugetării participative incluzive

Municipiul Bălți are un rol strategic de lider regional în implementarea și promovarea bugetării participative BP incluzive, fiind responsabil de Regiunea de Dezvoltare Nord a Republicii Moldova. Datorită poziției sale geografice, a capacităților administrative consolidate și infrastructurii instituționale dezvoltate, municipiul Bălți poate deveni un hub de excelență și un model replicabil pentru localitățile din raioanele învecinate (Edineț, Drochia, Rîșcani, Fălești, Glodeni, Singerei).

¹ Decizia nr.8/1 din 30.06.2021 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare socio-economică a municipiului Bălți pentru anii 2021-2025 <https://balti.md/wp-content/uploads/2021/07/reshenie-8-1-30.06.2021-md.pdf>

² Hotărârea nr. 285 din 14.05.2025 pentru aprobarea Programului Național privind integrarea etapizată a străinilor în Republica Moldova pentru perioada 2025-2027 https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=148656&lang=ro

1) Funcția de laborator regional („hub de învățare”)

Din perspectiva unui "hub regional", municipiul Bălți poate deveni un hub de testare și inovare a mecanismelor participative și incluzive, unde:

- se pilotează instrumente inovative de implicare civică (platforme digitale multilingve, bugetare participativă pentru grupuri vulnerabile, consilii consultative mixte);
- se elaborează modele standardizate de regulamente de bugetare participativă incluzivă și ghiduri de participare care pot fi preluate ulterior de alte APL;

2) Funcția de suport metodologic și mentorat

Primăria municipiului Bălți, în colaborare cu ONG-urile locale și parteneri de dezvoltare naționali și internaționali precum: PIN, CONTACT, UNHCR, HumanDoc etc., pot oferi:

- asistență tehnică (elaborarea de regulamente, planuri de acțiune și campanii de informare);
- formare profesională pentru facilitatori locali privind incluziunea migranților și a refugiaților în procesele de consultare civică;
- mentorat în extinderea platformei digitale de bugetare participativă existentă³ către localități partenere din regiune.

3) Funcția de coordonare și schimb de bune practici

Municipiul Bălți poate institui o Rețea regională de Bugetare Participativă Incluzivă, care:

- va reuni APL-urile, ONG-urile și partenerii de dezvoltare din nordul țării;
- va facilita coordonarea proiectelor comune (ex: campanii interculturale, inițiative verzi, proiecte de coeziune socială);
- va crea un portal comun de resurse pentru bugetare participativă cu modele de formulare, șabloane, ghiduri vizuale și rapoarte publice.

4) Funcția de advocacy și reprezentare națională

În calitate de hub regional, municipiul Bălți poate reprezenta localitățile din nordul țării în cadrul:

- parteneriatelor cu donatorii internaționali (GIZ, Swiss Embassy, UNDP, PIN), pentru a atrage finanțare comună și a crea linii dedicate pentru BP incluzivă;
- campaniilor de promovare a modelului regional de bugetare participativă, consolidând imaginea municipiului ca lider în domeniul participării civice și al integrării sociale.

Replicarea bunelor practici

³ <https://balti.md/bugetul-civic/despre-proiect/>

Modelul dezvoltat în mun.Bălți poate fi replicat treptat în alte localități din regiune, prin:

- adaptarea instrumentelor de bugetare participativă la specificul local (lingvistic, demografic, administrativ);
- crearea de centre regionale de informare și consultare în orașe precum Edineț, Rîșcani și Sîngerei;
- includerea în fiecare an a 2–3 localități noi în programul regional de mentorat și formare.

Prin adoptarea rolului de coordonare, municipiul Bălți devine un catalizator al incluziunii și participării democratice la nivel regional, asigurând sustenabilitatea și extinderea conceptului de bugetare participativă incluzivă în întreaga zonă de nord a Republicii Moldova.

3. Argumente pentru introducerea BP incluzive (refugiați și imigranți)

Legale. Cadrul național recunoaște explicit integrarea străinilor și accesul la drepturi (educație, sănătate, muncă, protecție socială), prin cadrul legislativ de bază – Legea nr. 274/2011 (integrare)⁴, Legea nr.270/2008 (azil)⁵, Legea 200/2010 (regimul străinilor)⁶ – și actele normative subsecvente oferind temei pentru implicarea lor în procese publice locale precum BP.

Strategice. Conform Programului Național privind integrarea etapizată a străinilor în Republica Moldova pentru perioada 2025-2027⁷, este stabilită alinierea politicilor publice la instrumente locale de integrare, astfel bugetarea participativă devine un platou pentru incluziune a imigranților/refugiaților la nivel municipal.

Practice. Regimul de protecție temporară acordă rapid documente și acces la servicii/angajare, astfel că persoanele vizate pot participa efectiv la ciclul BP (propuneri-vot-implementare) dacă procedurile sunt prietenoase și multilingve.

4. Legătura cu documentele de politici publice (naționale și locale)

La nivel național:

1. Legea 274/2011 – definește „integrarea” ca proces participativ și multidimensional; susține măsuri precum cursuri de limbă/orientare, relevante ca categorii eligibile în regulamentele BP.
2. Legea 270/2008 azil și regimul protecției temporare (HG 21/2023) – asigură accesul la servicii pentru beneficiari, creând premise pentru co-creare de proiecte comunitare.
3. Programul național privind integrarea etapizată a străinilor în Republica Moldova pentru perioada 2025–2027 – încurajează mecanisme locale, coerentă inter-instituțională

⁴ Legea nr. 274 din 27.12.2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=151195&lang=ro#

⁵ Legea nr.270 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=146837&lang=ro#

⁶ Legea nr.200 din 16.07.2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=150216&lang=ro#

⁷ Programul Național privind integrarea etapizată a străinilor în Republica Moldova pentru perioada 2025-2027
https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=148656&lang=ro

și monitorizare; o procedură BP incluzivă poate fi introdusă ca măsură locală de implementare.

La nivel local:

La nivel local, primăria mun. Bălți se conduce de:

- Strategia de dezvoltare socio-economică a municipiului Bălți pentru anii 2021–2025⁸
- Regulamentul privind mecanismul de implementare a proiectului "Bugetul civic în mun. Bălți" pentru anul 2018⁹
- Proiectul de Regulament privind bugetarea participativă fost îmbunătățit și este în dezvoltare începând cu anul 2025.
- Proiectele de bugetare participativă lansate de primăria mun. Bălți sunt plasate și expuse spre votare pe platforma <https://alerte.md/balti>.

4. Profil demografic al cetățenilor străini cu protecție temporară

Conform datelor Inspectoratului General pentru Migrație în anul 2025 în municipiul Bălți sunt stabilite **3291 de persoane**.

Total	Femei	Bărbați
3 291	1 600	1 691

Raportul de gen este aproape echilibrat, cu o ușoară predominanță a bărbaților ($\approx 51,4\%$).

Distribuția pe vârste – Femei

Grupă de vârstă	Număr femei	Pondere în total femei
0–4 ani	59	3.7%
5–11 ani	216	13.5%
12–17 ani	141	8.8%
18–59 ani	902	56.4%
60+ ani	282	17.6%

Majoritatea femeilor (aproape 3 din 5) sunt adulte active (18–59 ani), iar o proporție semnificativă ($\approx 18\%$) sunt vârstnice (60+ ani) — indicând o populație feminină diversificată pe vârste, dar cu accent pe forța de muncă activă.

⁸ Strategia de dezvoltare socio-economică a mun. Bălți pentru anii 2021-2025 <https://balti.md/wp-content/uploads/2021/07/reshenie-8-1-30.06.2021-md.pdf>

⁹ Decizia 5/19 din 22.02.2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind mecanismul de implementare a proiectului "Bugetul civic în mun. Bălți" pentru anul 2018 <https://balti.md/wp-content/uploads/2018/03/decizia-5-19-din-22.02.18-md.pdf>

Distribuția pe vârste – Bărbați

Grupă de vârstă	Număr bărbați	Pondere în total bărbați
0–4 ani	75	4.4%
5–11 ani	222	13.1%
12–17 ani	166	9.8%
18–59 ani	1 098	65.0%
60+ ani	130	7.7%

Distribuția pe sexe arată o pondere mai mare a bărbaților adulți (18–59 ani), peste două treimi din total, sugerând o prezență pronunțată a populației apte de muncă.

Interpretare generală

- Municipiul Bălți găzduiește un număr semnificativ de cetățeni străini cu protecție temporară (peste 3 000 de persoane).
- Structura de vârstă este dominată de adulți (18–59 ani) — 60% din totalul populației protejate.
- Existența unui număr relativ mare de copii și adolescenți ($\approx 20\%$) sugerează necesitatea de servicii educaționale și sociale adaptate (școlarizare, suport psihologic, integrare comunitară).
- Prezența vârstnicilor ($\approx 12\%$) relevă și nevoia de servicii medicale și de sprijin social.

Concluzie

Municipiul Bălți are o comunitate de refugiați/imigranți echilibrată ca gen, cu preponderență a populației adulte. Politicile locale de integrare ar trebui să acorde prioritate:

- accesului la piața muncii pentru adulți,
- sprijinului educațional pentru copii,
- asistenței medicale și sociale pentru vârstnici.

5. Analiza SWOT – BP cu implicarea migranților/refugiaților în municipiul Bălți

Puncte tari	Puncte slabe
• Cadrul legal național favorabil participării civice a refugiaților • Informare constantă și accesibilă privind drepturile, serviciile și oportunitățile disponibile pentru refugiați și migranți.	• Interoperabilitate redusă a datelor între instituții (IGM, MEC, MMPS, CNAM vs. APL), ceea ce îngreunează identificarea /acomodarea rapidă a nevoilor beneficiarilor în proiecte BP. • Finanțare limitată, care restrânge posibilitățile de extindere și

• Implicarea refugiaților în procesele de consultare la nivel local, alături de reprezentanți ai autorităților. • Respectarea principiului egalității de drepturi și promovarea incluziunii sociale prin politici locale și parteneriate cu organizații civice. • Dezvoltarea infrastructurii comunitare în scopul asigurării accesului echitabil la servicii publice, educație și activități comunitare. • Promovarea dezvoltării personale și profesionale a refugiaților, prin facilitarea accesului la studii, cursuri de formare, orientare profesională și programe de angajare.	sustenabilitate a activităților planificate. • Nivel scăzut de cunoaștere a beneficiilor bugetării participative (BP) în rândul locuitorilor și grupurilor de inițiativă, ceea ce reduce gradul de implicare civică. • Implicare modestă în promovarea proceselor participative, manifestată prin pasivitate și lipsă de inițiativă în rândul cetățenilor. • Lipsa motivației pentru participarea activă a comunității în procesul de luare a deciziilor. • Lipsă de competențe în elaborarea proiectelor în rândul locuitorilor și grupurilor de inițiativă locală, ceea ce limitează calitatea propunerilor comunitare. • Mediatizare insuficientă și lipsa instrumentelor de instruire publică, care afectează vizibilitatea și înțelegerea corectă a proceselor de bugetare participativă.
Oportunități: • Implementarea Programului Național 2025–2027, prin dezvoltarea unui parteneriat durabil cu PIN și UNHCR, care ar sprijini acțiuni de incluziune socială și consolidare a coeziunii comunitare. • Regimului de protecție temporară, oferă refugiaților facilități de implicare în procesele de bugetare participativă și în viața comunității. • Atragerea finanțatorilor interni și externi, prin promovarea proiectelor inovative și de incluziune socială. • Dezvoltarea de investiții axate pe infrastructură, educație și servicii comunitare, menite să contribuie la îmbunătățirea calității vieții cetățenilor și a grupurilor vulnerabile. • Creșterea imaginii și credibilității autorităților publice locale (APL) prin implicarea proactivă a refugiaților în proiecte de bugetare participativă și dialog comunitar transparent. • Sporirea gradului de satisfacție a cetățenilor, ca rezultat al implicării directe în identificarea și	Amenințări • Fragmentarea competențelor și lipsa unor protocoale ferme de coordonare inter-instituțională pot întârzia proiectele BP. • Volatilitate bugetară la nivel local/național; fără linii clare pentru integrare, proiectele BP cu componentă migrantă pot rămâne sub-finanțate sau sporadic sprijinite. • Persistența prejudecăților culturale sau etnice poate limita participarea refugiaților și migrantilor la procesele de luare a deciziilor și la inițiativele comunitare. • Lipsa de interes sau de motivație a autorităților publice locale ori a comunităților poate afecta eficiența programelor de integrare. • Procedurile administrative greoaie pot întârzia implementarea proiectelor și accesul refugiaților la servicii esențiale. • Lipsa armonizării cadrului național cu normele internaționale privind protecția refugiaților și migrantilor poate conduce la excludere socială și limitarea drepturilor acestora.

implementarea proiectelor de interes local. • Identificarea mai precisă a nevoilor prioritare ale comunităților, prin consultări publice și mecanisme de participare civică, ce pot ghida o planificare strategică mai eficientă.	
--	--

Capitolul II. Cadrul strategic

2.1 Misiune

Rolul autorității publice și al cetățenilor în dezvoltarea bugetării participative inclusive pentru refugiați și imigranți

Municipiul Bălți își propune să devină un model regional de guvernare participativă și coeziune socială, implicând în procesul de BP toți locuitorii – inclusiv refugiați și migranți – în planificarea, decizia și implementarea proiectelor de interes comunitar.

Prin mecanisme de bugetare participativă (BP), Primăria și cetățenii colaborează pentru a identifica, propune și implementa proiecte comunitare care răspund nevoilor comune, reduc inegalitățile și promovează coeziunea socială.

Misiunea municipalității este de a:

- Promova incluziunea socială și diversitatea prin participarea tuturor categoriilor de locuitori, indiferent de statutul lor juridic sau de proveniență;
- Consolidă încrederea reciprocă între APL, cetățeni locali, migranți și refugiați, prin transparență și cooperare în planificarea bugetară;
- Asigura acces echitabil la informație, consultare și vot în procesul BP, inclusiv prin instrumente multilingve și suport instituțional;
- Dezvolta capacități instituționale și comunitare pentru implementarea eficientă a proiectelor BP axate pe coeziune interculturală, educație, mediu și solidaritate locală.

Această misiune răspunde recomandărilor formulate în studiul național privind integrarea străinilor, care subliniază necesitatea pilotării unor modele inovatoare de participare, cum ar fi consilii consultative locale și huburi comunitare interculturale, precum și aplicarea principiilor de BP pentru inițiativele de incluziune a străinilor

2.2. Viziune

Cum va arăta comunitatea cu un proces de BP activ, funcțional și inclusiv pentru refugiați și imigranți

Viziunea municipiului este ca, până în anul 2030, municipiul Bălți va fi recunoscut ca un oraș deschis și incluziv, unde migranții și refugiații contribuie activ la viața comunității. BP va deveni un instrument-cheie pentru reducerea inegalităților, consolidarea dialogului

intercultural și crearea unui sentiment comun de apartenență.

O astfel de comunitate va fi caracterizată prin:

- Participare activă și diversificată, cu implicarea constantă a migranților și refugiaților în toate etapele ciclului BP;
- Dialog intercultural permanent, prin spații de consultare și evenimente comunitare comune;
- Încredere și solidaritate locală, consolidate prin cooperare între cetățeni și autorități;
- Impact social vizibil, prin proiecte care îmbunătățesc calitatea vieții, reduc discriminarea și valorifică diversitatea culturală a orașului.

Astfel, BP devine nu doar un instrument tehnic de alocare a resurselor, ci un mecanism strategic de integrare și coeziune comunitară, în linie cu recomandările studiului PIN privind consolidarea centrelor regionale de integrare și colaborarea eficientă între APL și ONG-uri locale.

2.3. Obiectivele

Obiective strategice	Obiective specifice
Obiectiv strategic 1: Sporirea nivelului de participare civică incluzivă prin implicarea activă a refugiaților, imigranților și comunității gazdă în BP.	Obiectivul specific 1.1 <i>Creșterea până în 2027 a accesului refugiaților și migranților la programele de BP, prin crearea a 3 mecanisme prietenoase și multilingve.</i>
	Obiectivul specific 1.2 <i>Sporirea până în 2027 a numărului de persoane refugiate și migrante participante la consultări și vot BP</i>
Obiectiv strategic 2: Consolidarea capacităților instituționale și comunitare pentru gestionarea unui proces de BP incluziv și sustenabil.	Obiectiv specific 2.1 <i>Perfecționarea până la sfârșitul anului 2026 a cadrului regulator privind bugetarea participativă, care să includă prevederi explicite pentru participarea refugiaților și imigranților.</i>
Obiectiv strategic 3: Întărirea coeziunii și integrării sociale prin promovarea proiectelor comunitare comune care reduc barierele sociale, economice și culturale dintre cetățenii locali și persoanele refugiate sau imigrate.	Obiectiv specific 3.1 <i>Creșterea până în anul 2027 a numărului de proiecte comunitare depuse și implementate în cadrul procesului de bugetare participativă, care implică atât cetățeni locali, cât și refugiați și imigranți.</i>
	Obiectiv specific 3.2 <i>Multiplacarea numărului de activități și evenimente comunitare multiculturale (educaționale, culturale, sportive) finanțate prin bugetare participativă, menite să reducă barierele sociale și culturale dintre comunitatea gazdă și persoanele refugiate sau imigrate.</i>

Capitolul III. Planul de acțiuni

Nr.	Activități	Termen de realizare	Responsabili	Resurse necesare	Indicatori de realizare
Obiectivul strategic 1.					
Sporirea nivelului de participare civică incluzivă prin implicarea activă a refugiaților, imigranților și comunității gazdă în BP.					
Obiectivul specific 1.1. Creșterea până în 2027 a accesului refugiaților și migranților la programele de BP, prin crearea a 3 mecanisme prietenoase și multilingve.					
1.1.1.	Relansarea unei platforme online multilingve care să permită propunerea, votarea și monitorizarea proiectelor comunitare, gestionată de primăria mun. Bălți Integrarea în pagina web a primăriei a unui Hub Intercultural în BP pentru consultări și instruire	Trim. I-IV, 2026 Trim. I, 2026	ONG, APL	Partener de dezvoltare	- Platformă digitală relansată și funcțională; - Campanie de informare pentru promovarea utilizării platformei desfășurată; 1 centru de informare funcțional; 10 voluntari instruiți; 4 sesiuni de instruire în IT cel puțin 3 subiecte (Word, Excel, Canva);
1.1.2	Organizarea unei campanii de informare „Bugetarea participativă pentru toți” pentru promovarea utilizării platformei.	2026-2027	ONG APL Mass media locală	Surse atrase din proiecte	
1.1.3	Crearea unui centru local de informare și sprijin comunitar pentru BP (în primărie, ONG partener și în comunitatea de refugiați).	2026-2027	ATAS, ONG, APL, IGM	Surse atrase din proiecte	
1.1.4	Identificarea și instruirea a 10 voluntari interculturali (din comunitatea gazdă și din rândul refugiaților) pentru a facilita participarea directă.	Trim I-II 2026	ONG, MEC	MEC, Surse atrase din proiecte	
1.1.5.	Desfășurarea sesiunilor de instruire digitală (Word, Excel, Canva) pentru copii și părinți pentru participarea la sesiunile și platformele de bugetare participativă.	2026	ONG,	Proiecte finanțate extern	

11

				/parteneri internaționali	- Cel puțin 30 de persoane (copii și părinți). - Un mecanism de orientare creat și funcțional.
1.1.6.	Crearea și operaționalizarea unui mecanism de orientare și referire care să permită refugiaților și migranților să identifice rapid serviciile necesare și instituțiile responsabile.	2026-2027	ONG	Proiecte finanțate extern /parteneri internaționali	
Obiectivul specific 1.2. Sporirea până în 2027 a numărului de persoane refugiate și migrante participante la consultări și vot BP.					
1.2.1.	Elaborarea unui calendar anual al sesiunilor de informare și dialog intercultural privind bugetarea participativă.	I trim 2026	APL, ONG, Grupuri de inițiativă, organizație partener	Surse atrase din proiecte, implicarea diasporei	- Minimum 200 de persoane informate, dintre care cel puțin 40% refugiați și imigranți. - Creștere cu minimum 20% a numărului de refugiați și imigranți participanți la consultările publice față de anul de bază 2024. 3 tipuri de materiale informative elaborate și distribuite; 1.000 de exemplare tipărite și 2 clipuri
1.2.2.	Identificarea nevoilor refugiaților prin platforme online de chestionare și a focus-grupurilor.	Trim IV 2025 – Trim I 2026	Consiliul refugiaților, grupurile de inițiativă, ATAS, ONG	În limita bugetului disponibil	
1.2.3.	Elaborarea și distribuția materialelor informative multilingve privind procesul de consultare publică a BP A. Elaborarea și traducerea materialelor informative (broșuri, infografice, ghiduri vizuale, clipuri video) în limbile relevante. B. Distribuția materialelor prin canalele oficiale ale primăriei, ONG-urilor partenere și în centrele comunitare	periodic	10 voluntari, ONG, mass-media locală, social-media	Surse atrase din proiecte, implicarea diasporei	

12

	C. Organizarea unei campanii online de diseminare prin rețelele sociale și grupuri Viber/Telegram ale migrantilor și refugiaților.				video vizualizate de minimum 2.000 de persoane.
Obiectivul strategic 2. Consolidarea capacităților instituționale și comunitare pentru gestionarea unui proces de BP incluziv și sustenabil.					
Obiectiv specific 2.1. Perfecționarea până la sfârșitul anului 2026 a cadrului regulator privind bugetarea participativă, care să includă prevederi explicite pentru participarea refugiaților și imigranților.					
2.1.1	Implicarea CLT pentru monitorizarea BP	permanent	CLT Bălți	Nu necesită surse financiare	• Coaliție funcțională • Regulament-cadru actualizat, inclusiv cu secțiuni dedicate incluziunii • BP inclusă în procesul bugetar local; • Cel puțin 3 bune practici BP promovate la nivel municipal.
2.1.2	Actualizarea versiunii preliminare a Regulamentului-cadru, cu secțiuni dedicate incluziunii refugiaților și imigranților.	Trim.IV, 2025	CLT Bălți	Nu necesită surse financiare	
2.1.3	Ajustarea documentului conform feedbackului și prezentarea versiunii finale către autoritățile locale.	periodic	CLT APL Bălți	Nu necesită surse financiare	
2.1.4	Integrarea durabilă a BP incluzive în bugetul local și promovarea bunelor practici la nivel municipal.	permanent	CLT APL Bălți	Nu necesită surse financiare	
2.1.5	Organizarea de instruirii (2 zile) pentru reprezentanți ai APL, ONG-uri și grupuri civice.	2025, trim IV	ONG	Surse atrase din proiecte,	• 6 instruirii desfășurate; • 60 participanți formați; nivelul de competențe crescut cu cel puțin 40% față de evaluarea inițială;

13

Obiectiv strategic 3: Întărirea coeziunii și integrării sociale prin promovarea proiectelor comunitare care reduc barierele sociale, economice și culturale dintre cetățenii locali și persoanele refugiate sau imigrate.					
Obiectiv specific 3.1					
Creșterea până în anul 2027 a numărului de proiecte comunitare depuse și implementate în cadrul procesului de bugetare participativă, care implică atât cetățeni locali, cât și refugiați și imigranți.					
3.1.1	Organizarea a 4 sesiuni de informare tematice („De la idee la proiect”) în comunități mixte.	Trim IV 2026,	ONG	Surse externe	• 4 Sesiuni de informare desfășurate; • Minim 6 de idei de proiecte elaborate; • Minim 3 propuneri depuse în cadrul BP local. • 1 film documentar realizat; • Modele de bună practică replicate în alte localități. • Minim 325 sesiuni (individuale și de grup) a câte cel puțin 2 ore fiecare; • Cel puțin 110 persoane; • Minim 70 participanți la 3-5 sesiuni de consiliere individual;
3.1.2	Crearea de echipe comunitare mixte (cetățeni locali, refugiați, tineri, lideri locali) pentru dezvoltarea ideilor de proiecte;	Trim I 2026, Trim I 2027	ONG, voluntari	Surse externe	
3.1.3	Implicarea voluntarilor refugiați și locali în activități comune (amenajări, acțiuni ecologice, culturale, sportive etc.);	2025-2027	ONG, APL, MEC	Surse externe, MEC	
3.1.4	Monitorizarea progresului implementării proiectelor de către un grup mixt de supraveghere (APL + ONG);	2025-2027	ONG	Fonduri proprii	
3.1.5	Promovarea rezultatelor prin reportaje video, expoziții foto comunitare și sesiuni de networking, incluzând prezentarea proiectelor realizate și realizarea unui scurt film documentar despre impactul social al bugetării participative incluzive.	2025-2027	Mass-media, ONG	Surse externe,	
3.1.6	Prestarea serviciilor de consiliere psihologică pentru copii, adolescenți și părinți pentru reducerea stresului, anxietății și dificultăților de adaptare ale copiilor și părinților refugiați și migranți.	2026	ONG AO „CARTERA” AO CASMED	Proiecte finanțate extern /parteneri internaționali	

14

					Minim 20 persoane (10 familii), participând la 4-6 sesiuni per familie/grup.
3.1.7.	Desfășurarea atelierelor de educație parentală și parenting pozitiv pentru părinți (moldoveni, migranți și refugiați) axate pe comunicare eficientă, gestionarea conflictelor, dezvoltarea competențelor parentale și integrarea copiilor în mediul educațional local.	2026	ONG AO „CARTERA”	Proiecte finanțate extern /parteneri internaționali	14 sesiuni a câte cel puțin 3 ore fiecare; - Cel puțin 70 persoane (=5 participanți per sesiune, din care pot fi 1- 2 părinți per familie) min. 20 familii.
Obiectiv specific 3.2 Multiplicarea numărului de activități și evenimente comunitare multiculturale (educaționale, culturale, sportive) finanțate prin bugetare participativă, menite să reducă barierele sociale și culturale dintre comunitatea gazdă și persoanele refugiate sau imigrate.					
3.2.1	Organizarea sesiunilor de orientare pentru grupurile interesate privind criteriile de eligibilitate și mecanismele de finanțare;	Trim I 2026, Trim I 2027	ONG,	Surse externe	Minim 20 sesiuni de informare organizate; cel puțin 150 de participanți
3.2.2	Acordarea suportului logistic și consultativ pentru inițierea activităților comune în școli, centre comunitare și spații publice.	Pe parcursul implementării proiectului	ONG	Surse externe	

15

3.2.3.	Organizarea sesiunilor de informare pentru refugiați și migranți privind accesul la servicii publice și bugetare participativă;	2026-2027	ONG-uri partenere (Uniunea pentru Echitate și Sănătate, Clinica Juridică Bălți, NCUM)	Proiecte finanțate extern / parteneri internaționali	(refugiați/migranți și localnici);
3.2.4.	Desfășurarea sesiunilor de informare juridică și acordarea de asistență juridică primară în Bălți și localitățile învecinate; activități în comunitate și coordonare cu APL pentru soluționarea cazurilor complexe.	2026-2027	ONG-uri partenere (Uniunea pentru Echitate și Sănătate, Clinica Juridică Bălți, NCUM)	Proiecte finanțate extern / parteneri internaționali	- Cel puțin 100 de cazuri de asistență juridică primară/an; - minim 5 activități în comunitate; - cel puțin 3 recomandări de îmbunătățire a procedurilor locale discutate cu APL.
3.2.5.	Organizarea de activități comunitare și culturale comune (șezători, cluburi, evenimente interculturale) cu participarea refugiaților și localnicilor; cursuri de limba română nivel avansat și suport individualizat pentru integrare pe piața muncii pentru refugiați stabiliți în Bălți.	2026-2027	ONG-uri partenere (Uniunea pentru Echitate și Sănătate, Clinica	Proiecte finanțate extern / parteneri internaționali	- Minim 4 activități comunitare interculturale/an; - cel puțin 80 de participanți (refugiați și localnici);

16

			Juridică Bălți, NCUM)		• minim 50 de persoane refugiate participante la cursuri de limbă română; • cel puțin 15 persoane sprijinite în procesul de angajare.
--	--	--	--------------------------	--	--

Capitolul IV. Monitorizare și evaluare

Bugetarea participativă incluzivă în municipiul Bălți

4.1. Scopul sistemului de monitorizare și evaluare (M&E)

Sistemul de monitorizare și evaluare (M&E) al procesului de bugetare participativă (BP) din municipiul Bălți are scopul de a urmări eficiența, transparența și incluziunea socială a procesului, cu accent pe participarea refugiaților și a migranților.

Monitorizarea servește la măsurarea progresului, identificarea lacunelor, ajustarea procedurilor și informarea publicului privind rezultatele obținute și impactul proiectelor implementate.

Procesul de M&E va fi coordonat de Primăria municipiului Bălți, în colaborare cu Comitetul de coordonare BP (Coaliția civică pentru BP), care include reprezentanți ai administrației publice locale, ai ONG-urilor, ai comunităților de migranți și refugiați, ai sectorului privat și ai mass-mediei locale.

4.2. Indicatori de performanță

Pentru a evalua eficiența și caracterul incluziv al BP, se vor utiliza indicatori cantitativi și calitativi grupați pe patru dimensiuni principale:

Domeniu de monitorizare	Indicatori propuși	Țintă orientativă (2025–2027)
Participare civică	Numărul total de participanți la sesiunile și voturile BP; Ponderea refugiaților și migranților din totalul participanților.	+30% creștere anuală; min. 10% reprezentare a migranților/refugiaților
Incluziune și diversitate	Numărul și diversitatea grupurilor implicate (vârstă, gen, statut juridic, origine); Numărul inițiativelor propuse de grupuri mixte (locali + migranți/refugiați).	Min. 40% proiecte propuse de grupuri mixte până în 2027
Rezultate și implementare	Numărul total de proiecte depuse și acceptate; Numărul de proiecte implementate complet; Ponderea proiectelor BP care includ acțiuni pentru coeziune socială sau integrare culturală.	90% rată de implementare; min. 25% proiecte de coeziune socială
Satisfacția cetățenilor	Gradul de satisfacție al participanților (scor mediu pe o scară de 1–5); Nivelul perceput de transparență și încredere în procesul BP.	Scor mediu ≥ 4 ; 70% participanți declară încredere în proces

4.3. Metode de colectare a datelor

Pentru asigurarea unei monitorizări riguroase și transparente, municipiul Bălți va utiliza un mix de metode complementare:

1. Rapoarte periodice ale instituțiilor responsabile;
2. Sondaje și chestionare de satisfacție (în română, rusă și ucraineană);
3. Platforma online de BP a municipiului Bălți;
4. Focus-grupuri și consultări publice;
5. Monitorizare independentă și audit social.

4.4. Raportarea anuală către comunitate

Primăria municipiului Bălți va elabora și publica anual Raportul de implementare a bugetării participative, care va include date statistice privind participarea, diversitatea grupurilor implicate, lista proiectelor finanțate, analiza indicatorilor și recomandări pentru îmbunătățirea procesului. Raportul va fi publicat online, prezentat în audieri publice și transmis partenerilor locali și mass-mediei.

4.5. Responsabilități instituționale

Actor	Rol principal în monitorizare
Primăria municipiului Bălți	Coordonarea generală a procesului de M&E; elaborarea raportului anual; colectarea datelor de la direcțiile subordonate.
Comitetul de coordonare BP (Coaliția civică pentru BP)	Validarea indicatorilor, analiza datelor, propunerea de ajustări.
ONG-uri locale / parteneri internaționali	Suport tehnic în colectarea datelor, facilitarea focus-grupurilor, traduceri și asistență pentru refugiați/migranți.
Cetățeni, migranți și refugiați	Participarea activă la sondaje, consultări, voturi și sesiuni de feedback.

Prin aplicarea acestui sistem de monitorizare și evaluare, municipiul Bălți va putea măsura nu doar performanța administrativă a BP, ci și impactul social – gradul de incluziune, încredere și solidaritate între localnici, migranți și refugiați.

Fwd: Planul bugetarii participative Balti

Тема: Fwd: Planul bugetarii participative Balti
От: Tatiana Dubitkaia <tdubitkaia@gmail.com>
Дата: 14.01.2026, 16:00
Кому: bilici.natalia@balti.md

----- Forwarded message -----

От: Zastavnetchi Arcadie <arcadie.zastavnetchi@peopleinneed.net>
Date: ср, 14 янв. 2026 г., 15:58
Subject: Planul bugetarii participative Balti
To: tdubitkaia@gmail.com <tdubitkaia@gmail.com>, sobakevici.78@mail.ru
<sobakevici.78@mail.ru>

Buna ziua doamna Tatiata, Vă rog să găsiți atașat varuianța electronică a planului de bugetare participativă pe care l-am transmis azi.

Cu o deosebită considerație,

Arcadie Zastavnetchi

Cities and Regions for All:

Full Integration of Refugees and Migrants in Urban and Rural Environments

Project Manager

Relief and Development Department

Mob/WhatsApp/Signal

+37379348095

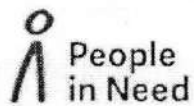
+37362017362

People in Need Moldova

Alexei Mateevici str. 56, Chișinău, Moldova

www.moldova.peopleinneed.net

Fwd: Planul bugetarii participative Balti

Вложения:

image001.png

0 байт

Planul strategic local pentru bugetarea participativă_Balti_25.11.2025.docx

528 КБ

